

EPV Tuulivoima Oy
Frilundintie 7
65170 VAASA

Viite Ympäristövaikutusten arviointi, Ilmajoki- Kurikka tuulivoimapuistohanke

Asia **Yhteysviranomaisen lausunto Ilmajoen- Kurikan tuulivoimapuiston
ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta**

1. HANKETIEDOT JA YVA- MENETTELY

Hankkeen nimi: Ilmajoen- Kurikan tuulivoimapuisto
Hankkeesta vastaava: EPV Tuulivoima Oy
Hankkeesta vastaavan YVA- konsultti: Ramboll Oy
Yhteysviranomainen: Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue,
PL 262, 65101 VAASA

Arviointiselostus liitteineen saapunut: Sähköisenä 1.12.2011 ja postitse 7.12. 2010 .

1.1 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi. Tuulivoimaloita ei ole mainittu YVA- asetuksen 6§ hankeluettelossa. Länsi- Suomen ympäristökeskus (nykyisin Etelä- Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat - vastuualue) antoi päätöksensä YVA- menettelyn soveltamisesta YVA- lain 4§ 2 momentin ja asetuksen 7§ mukaisesti 15.12.2008 (LSU-2008-R-65).

Kaksivaiheisen arviointimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa on käsitelty arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Länsi-Suomen ympäristökeskus antoi 18.6.2009 (LSU-2008-R-65) lausuntonsa EPV Tuulivoima Oy:n vuonna 2009 laatimasta hankkeen arviointiohjelmasta.

Arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA-asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Hanketta koskevista päätöksistä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

1.2 Hanketiedot

EPV Tuulivoima Oy suunnittelee tuulivoimapuistoa Ilmajoen ja Kurikan rajalle, Santavuoren-Meskaisvuoren alueelle, Santavuoren ja Pikku- Santavuoren korkeimpien huippujen itäpuolelle. Tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti olisi 32-100 MW ja se tuotettaisiin enintään 20 turbiinilla. Rakennettavat tuulivoimalat ovat nykyteknologian mukaisia, teholtaan 2-5 MW ja napakorkeudeltaan 120, 140 tai 160 metriä. Hankealue on rakentamatonta maa- ja metsätalouskäytössä olevaa aluetta, jonka pinta-ala on noin 580 hehtaaria. Hankekokonaisuuteen kuuluvat myös suunnittelualueelle rakennettava sähköasema sekä sähkönsiirto hankealueen luoteispuolella kulkevaan EPV Alueverkko Oy:n Kurikka- Seinäjoki 110 kV voimajohtoon. Tuulivoimaloiden perustuksia ja huoltotieverkostoa varten tarvittava maapinta-ala on yhteensä muutamia prosentteja hankealueen kokonaispinta-alasta. Alustavissa suunnitelmissa on hyödynnetty mahdollisimman paljon olemassa olevaa tiestöä.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

Vaihtoehto 0 (VE 0): hankkeen toteuttamatta jättäminen, Ilmajoen-Kurikan suunnittelualueelle ei sijoiteta maatuulipuistoa. Vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla ja jollakin muulla tuotantotavalla.

Hankevaihtoehto 1 (VE 1): Suunnitellulle tuulivoimapuistoalueelle sijoitetaan kaikkiaan 20 tuulivoimalaa. Tuulivoimalat ovat teholtaan 2-5 MW, jolloin tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti tulee olemaan 40-100 MW voimaloiden lopullisesta yksikkökoosta riippuen.

Hankevaihtoehto 2 (VE 2): Suunnitellulle tuulivoimapuistoalueelle sijoitetaan kaikkiaan 16 tuulivoimalaa. Tuulivoimalat ovat teholtaan 2-5 MW, jolloin tuulivoimapuiston kokonaiskapasiteetti tulee olemaan 32-80 MW voimaloiden lopullisesta yksikkökoosta riippuen.

Tuulivoimaloiden napakorkeudet 120, 140 tai 160 metriä poikkeavat arviointiohjelmassa esitetyistä; arviointiohjelmassa napakorkeudet olivat 100 tai 120 metriä ja tehot 3-5 MW. (Kappalemääristä oli ohjelmassa kaksi eri tietoa; 20 tai 20-25 kpl.)

Sähkönsiirron osalta on tarkasteltu yhtä reittivaihtoehtoa, jossa tuulivoimalat yhdistetään suunnittelualueelle rakennettavan sähköaseman kautta hankealueen luoteispuolella kulkevaan EPV Alueverkko Oy:n Kurikka-Seinäjoki 110 kV voimajohtoon.

1.3 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa ei ole tehty aluevarauksia tuulivoimalle. Etelä- Pohjanmaan liitto on käynnistänyt selvityksen tuulivoimalle soveltuvista alueista. Ilmajoen kunnan ja Kurikan kaupungin aluetta koskevat yleiskaavat ovat tällä hetkellä luonnos- tai ehdotusvaiheissa. Arviointiselostuksessa s. 31 todetaan, että rakentaminen voi suoraan tukeutua vireillä olevaan MRL:n muutoksen mukaiseen yleiskaavaan (1.4.2011 voimaan tullut MRL:n muutos). Muualla selostuksessa tuodaan esille myös mahdollinen tarve asemakaavaan osille aluetta.

ELY-keskuksen alustavan arvion mukaan näyttää siltä, että rakentamista selostuksen VE:n 2 mukaisesti voitaisiin riittävästi ohjata yleiskaavoilla kummankin kunnan alueella. Epävarmuutta aiheuttaa lähinnä virkistysalueiden, ulkoilu- ja retkeilyverkostojen ja niiden käyttöön liittyvien turvallisuusnäkökohtien sekä lähimpien asuntojen melu - ja varjostusvaikutusten riittävä huomiointi.

Tässä vaiheessa ei voida kuitenkaan varmuudella arvioida, tarvitaanko osalle alueita asemakaavoitusta. Tämä asia selviää kaavoitusprosessien kuluessa käytävällä viranomaisyhteistyöllä (kaavalausunnat sekä kaavan viranomaisneuvottelut). Yleiskaavat on joka tapauksessa laadittava riittävällä tarkkuudella ja huomioon ottaen uudet tuulivoimayleiskaavaa koskevat MRL:n 10 a luvun säännökset. Tuulivoimalayleiskaavassa on tarkoituksenmukaisella tavalla osoitettava tuulivoimaloiden sijainti, tarvittavat tieyhteydet, sähkönsiirto ja sähköasema. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus (torni + roottorin lapa) on esitettävä kaavassa. Muitakin kaavamääräyksiä on harkittava, mikäli päädytään siihen, ettei alueella tarvita asemakaavoitusta.

Asemakaavan tarpeeseen vaikuttaa em. epävarmuustekijöiden takia se, voidaanko asemakaavalla olennaisesti parantaa ulkoilu- ja retkeilyverkoston toimivuutta ja niiden käytön turvallisuutta tai voidaanko tuulivoimaloiden tarkemmalla sijainninhajauksella pienentää lähimmille asuinrakennuksille aiheutuvaa häiriötä.

Ympäristösuojelulain mukainen (86/2000) 28§ ympäristölupa tarvitaan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa lähiasutukselle aiheutua naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Luvan tarvetta arvioidessa otetaan huomioon muun muassa voimalasta aiheutuva melu sekä lapojen pyörimisestä syntyvä valon ja varjon liike. Suunniteltu hanke sijaitsee sekä Ilmajoen että Kurikan alueella. Ympäristösuojelulain 34 § mukaan Aluehallintovirasto ratkaisee kunnan ympäristösuojeluviranomaisen toimivaltaan muutoin kuuluvan lupa-asian, jos toiminta sijaitsee tai toiminnat sijaitsevat usean ympäristösuojeluviranomaisen toimialueella. Näin ollen ympäristölupavelvollisuus tulee selvittää Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista rakennuslupaa kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta. Rakennuslupaa hakee alueen haltija. Rakennusluvan myöntämisen edellytys on, että hankkeen YVA- menettely on päättynyt ja Finavialta on saatu lausunto lentoturvallisuuden varmistamiseksi. Rakennustarkastaja tarkistaa lupaa myöntäessään, että rakennussuunnitelma on vahvistetun asemakaavan/yleiskaavan ja rakennusmääräysten mukainen.

Sähkömarkkinalain (386/1995) 18§ mukaan vähintään 110 kilovoltin sähköjohdon rakentamiseen on pyydettävä sähkömarkkinaviranomaisen eli Energiamarkkinaviraston lupa. Maastotutkimuksia varten tarvitaan lunastuslain (603/1977) 84§ mukainen maastotutkimuslupa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaiselta. Voimalinjojen rakentamista varten tarvittava lunastuslain 5§ mukainen lunastuslupa haetaan valtioneuvostolta. Jos lunastuslupaa haetaan voimansiirtolinjan rakentamista varten ja jos yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta,

lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee asianomainen maanmittaustoimisto. Tuulivoimaloiden kytkentä alueelliseen sähköverkkoon edellyttää liittymissopimusta. Alueverkkoyhtiö vastaa kantaverkon liittymisvaatimusten täyttymisestä kantaverkon liityntäpisteissään.

Ilmailulain (1194/2009) 165§ mukaan yli 30 m korkeiden rakennelmien, rakennusten ja merkkien rakentamiseen tulee olla lentoestelupa. Lupaa hakee alueen haltija ja hakemukset käsittelee Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää sopimusta maanomistajien kanssa. Teiden ja maakaapeleiden rakentamiseen tarvitaan asianmukaiset luvat. Yhteysviranomaisen totesi lausunnossaan arviointiohjelmasta, että myös puolustusvoimien lausunto on tarpeen. Tätä ei ole kuitenkaan mainittu arviointiselostuksessa.

1.4 Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Ilmajoen- Kurikan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei ole varsinaisesti yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin. Hanketta varten tehtyjä selvityksiä hyödynnetään sekä YVA- menettelyssä että kaavoituksessa.

2. ARVIointISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostus ja kuulutus ovat olleet virallisesti nähtävillä 10.12.2010 - 7.2.2011 virka- aikana Ilmajoen kunnan ja Kurikan kaupungin virallisilla ilmoitustauluilla, Ilmajoen kunnantalolla ja Kurikan kaupungintalolla. Ne on toimitettu lisäksi yleisön saataville edellä mainituksi ajaksi molempien kuntien pääkirjastoihin ja materiaali on julkaistu Etelä- Pohjanmaan ELY- keskuksen verkkosivuilla. Kuulutus on julkaistu sanomalehdissä Ilkka, Ilmajoki-lehti ja Kurikka-lehti. Kaikille avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus hankkeen arviointiselostuksesta on pidetty 15.12.2010 Koskenkorvan urheilutalolla osoitteessa Harjutie 8, 61330 Koskenkorva.

Lausunnot arviointiselostuksesta on pyydetty Ilmajoen kunnanhallitukselta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta, Kurikan kaupunginhallitukselta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta, Etelä- Pohjanmaan liitolta, Pohjanmaan ELY-keskuksen kalatalousryhmältä, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta/ Sosiaali- ja terveydenhuollosta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL), Museovirastolta, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseolta, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:ltä, Etelä- Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry:ltä, Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry:ltä, Pohjanmaan riistanhoitopiirin Ilmajoen riistanhoitoyhdistykseltä, Kurikan riistanhoitoyhdistykseltä, Ilmailulaitos Finavialta, Fingrid Oyj:ltä, Etelä- Pohjanmaan Alueverkko Oy:ltä, Kurikan ja Ilmajoen metsänhoitoyhdistyksiltä sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri vastuualueelta. Yhteysviranomaiselle on toimitettu yhteensä 11 lausuntoa ja 33 mielipidettä, joissa on yhteensä 242 allekirjoittajaa.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Saapuneissa lausunnoissa (11 kpl) pidetään arviointiselostusta pääosin riittävänä, mutta niissä esitetään useita täydennyksiä vaikutusarvioihin sekä otetaan kantaa myös hankkeen vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuuteen. Omalta osaltaan ongelmia tuulivoimapuistojen hyväksyttävyydelle tuo se, että vasta nyt on käynnistynyt Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan päivittäminen tuulivoiman osalta. Etelä-Pohjanmaan liiton lausunnossa todetaan, että mikäli hanke aiotaan toteuttaa, kummassakin toteutusvaihtoehdossa Santavuoren-Meskaisvuoren luoteis-länsiosiin sijoituvia tuulivoimaloita tulee siirtää riittävän kauas itään/etelään/pohjoiseen. Lisäksi voimaloiden lukumäärää tulisi maakuntaliiton lausunnon mukaan supistaa, mikäli toimitaan tällä hankealueella. Useissa lausunnoissa muutosta maisemaan pidetään merkittävänä ja suurta väkijoukkoa koskettavana. Myös meluvaikutusten merkittävyyttä ja alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien sekä luontoarvojen säilyttämistä korostetaan useissa lausunnoissa.

Mielipiteissä, joissa allekirjoittaneita on yhteensä 242 yksityishenkilöä tai seuraa, nousevat esille erityisesti ihmisiin ja luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset. Asuinviihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön liittyviä arvioita ei useimmissa mielipiteissä pidetä riittävänä. Myös huoli hankkeen haitallisista vaikutuksista alueen luontoarvoihin, pohjavesiin, hevosharrastukseen ja -elinkeinoon sekä kiinteistöjen arvoon mainittiin useissa kannanotoissa.

Lausunnot ja mielipiteet esitetään osittain lyhenneltynä liitteessä 1 ja niiden keskeinen sisältö on otettu mukaan yhteysviranomaisen lausuntoon.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

4.1 Hankekuvauks

Hankekuvauksen tulee sisältää riittävät tiedot ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohdaksi. Arviointiselostuksessa on esitetty tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta ja vaihtoehtoista, joihin sisältyy myös hankkeen toteuttamatta jättäminen. Hankkeen tarve ja tavoitteet on perusteltu asianmukaisesti. Hankealueen paikan valinnan perustelut olisi syytä esittää tarkemmin, koska useissa lausunnoissa ja mielipiteissä on tullut esiin näkemyksiä vaihtoehtoisista, tuuliolosuhteiltaan edullisista sijoituspaikoista.

Hankkeesta vastaavan muut tuulivoimaprojektit Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntaliittojen alueella on yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti kuvattu niin, että niiden yhteiskapasiteetti tulee esille. Samoin on kuvattu koko hankeryhmän suunniteltu liittyminen kanta- tai alueverkkoon paremman kokonaiskuvan saamiseksi. Myös muut tiedossa olevat tuulivoimahankkeet yhtiön omien lisäksi on esitetty pääpiirteissään, koska suurella määrällä hankkeita on yhteisvaikutuksia kanta- ja alueellisen sähköverkon kehittämiseen.

Arviointiselostuksessa todetaan, että verrattuna alkuperäiseen hankesuunnitelmaan on hankevaihtoehdosta 2 poistettu neljä tuulivoimalaa (tuulivoimalat 17, 18, 19 ja 20) ja joidenkin tuulivoimaloiden sijoituspaikkaa on siirretty. Hankkeen teknisissä tiedoissa olisi kuvaavampaa puhua tuulivoimaloiden napakorkeuden sijaan kokonaiskorkeudesta, jolloin myllyjen näkyvyyttä ja roottorin lapojen ulottuvuutta olisi helpompi hahmottaa.

Arviointiselostuksen mukaan hankealueella tarvitaan raskaisiin kuljetuksiin soveltuvia rakennus- ja huoltoteitä yhteensä n. 13 kilometriä. Teiden linjauksia varten raivataan ja kaadetaan puustoa n. 12-15 metrin leveydeltä ja jyrkissä kaarteissa raivattavan tielinjauksen leveys on helposti kaksinkertainen johtuen erikoispitkien kuljetusten vaatimasta lisätilasta. Tiestön rakentamisesta aiheutuvien vaikutusten arviointia olisi voitu helpottaa huoltotiestön havainnekuvilla ja tarkemmilla kartoilla erityisesti herkkien kohteiden, kuten muinaisrantavyöhykkeiden ja pohjavesialueiden läheisyydessä.

Alustavissa tuulivoimapuiston rakentamissuunnitelmissa todetaan, että maaleikkaus- ja pengerrystöihin tarvitaan noin 100 000 kuutiota maamassoja. Lisäksi todetaan, että tiestön ja asennuskenttien rakentamiseen tarvitaan 80 000 kuutiota maamassoja. Nämä maa-ainekset on tarkoitus hankkia mahdollisimman läheltä hankealuetta, jolloin maa-ainestenottoaikoista olisi ollut hyvä esittää ainakin alustava suunnitelma.

Ympäristövaikutukset on arvioitu hankkeen koko elinkaaren ajalta rakentamisesta toiminnan loppumisen jälkeiseen tilanteeseen saakka, oletuksena että voimaloiden perustuksille ja tornille on laskettu noin 50 vuoden tekninen ikä ja voimalan turbiinin (konehuone ja siivet) käyttöikä on noin 20 vuotta. Erilaiset modernisointitoimenpiteet huomioiden voimalaitoskokonaisuuden toiminta-aika olisi noin 50 vuotta.

Elinkaariajattelun mukaisesti arviointiselostuksessa on mainittu myös tuulivoimaloiden käytöstä poistaminen sekä tuulivoimapuistosta poistettavien laitteiden kierrättäminen ja jätteiden käsittely. Tarkasteluun tulisi lisätä myös mahdollinen alueen ennallistaminen, millä saattaa olla merkitystä erityisesti lähiasutuksen ja virkistyskäytön kannalta.

4.2 Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Arviointiselostuksessa on käsitelty YVA- lain 2§ ympäristövaikutuksia koskevan määritelmän mukaiset välittömät ja välilliset vaikutukset eri vaikutuskohteisiin sekä niiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Tässä tuulivoimahankkeissa erityisesti luontoon, kallioperään ja pohjavesiin, maisemaan sekä kulttuuriperintöön kohdistuvat vaikutukset kytkeytyvät tiiviisti ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen johtuen suhteellisen lähelle hankealuetta sijoittuvasta asutuksesta ja Santavuoren alueen merkittävästä virkistyskäytöstä. Myös tuulivoimaloista ja niiden rakentamisesta aiheutuvat suorat vaikutukset ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin (mm. meluhaitat), ovat nousseet voimakkaasti esiin arviointiselostuksesta saadussa palautteessa.

Arviointiselostuksessa käytetyt aineistot ja menetelmät on esitetty jokaisen arviointiosuuden alussa ja ne on pääosin kuvattu riittävästi, jotta voidaan saada käsitys arviointitulosten luotettavuudesta. Esitetyt arviot painottuvat tuulivoimaloiden vaikutustarkasteluun ja hankkeen jatkosuunnittelussa tulisi paikoin tarkentaa myös tulotieyhteyksien ja sähkönsiirron linjausten vaikutusarvioita, koska ne saattavat olla joidenkin vaikutuskohteiden kannalta merkittäviä.

Seuraavassa esitetään eri vaikutuskohteiden mukaan jaoteltuna täydennyksiä ja kommentteja ympäristön nykytilan kuvaukseen, arvioihin ympäristövaikutuksista, käytettyihin menetelmiin sekä käytettyjen tietojen mahdollisiin puutteisiin.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Useissa lausunnoissa ja kannonotoissa todetaan, että hankealue on hyvin merkittävä paikallisesti, jopa valtakunnallisesti koskien joitakin luontoarvoja. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen pohjamateriaalina käytetyt luontotyyppi- ja lajistoselvitykset on pääsääntöisesti tehty hyvin. Koska

vaihtoehdon 2 tuulivoimaloiden sijoituspaikkoja ja tielinjauksia on muutettu keväällä ja kesällä 2008 ja 2009 tehtyjen luontoselvitysten jälkeen, tulee uusien rakennusalueiden ja huoltoteiden kasvillisuus, luontotyypit ja eläinlajisto selvittää hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Hankkeen jatkosuunnittelun kannalta on olennaisen tärkeää selvittää Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintyminen hankealueella ja erityisesti riittävän varmuuden saaminen siitä, ettei niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja hävitetä tai heikennetä. **Liito-oravien** mahdollinen esiintyminen uusilla sijoituspaikoilla tulee selvittää ja koko hankealueen osalta tarkentaa missä alueelle papanoita jättäneiden liito-oravien varsinaiset lisääntymis- ja levähdyspaikat sijaitsevat. Näiden tietojen perusteella voidaan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ja ruokailupaikkojen väliset yhteydet säilyttää riittävän puustoisina ja turvallisina metsäkäytävinä. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulisi varmistaa, etteivät myöskään voimajohtolinjat tai huoltotiet hävitä tai heikennä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Hankealueelle tulee tehdä **lepakkoselvitys**, koska tuulivoimalat muodostavat luontodirektiivin suojaamille lepakoille merkittävän riskin. Lepakkokartoitusta varten kehitettyä lepakkodetektoria apuna käyttäen saadaan selvyyttä lähinnä eri lepakkolajien saalistusalueista ja -reiteistä, mutta ne antavat myös viitteitä mahdollisista päiväpiilopaikoista. Talvehtimispaikkojen selvittämisen hankaluuden vuoksi rakentamista tulisi suunnata siten, että lepakon kannalta potentiaaliset louhikot, kolopuut ja mahdolliset autiot rakennukset säästettäisiin.

Linnustoselvityksen ajankohtaa ja käytettyä menetelmää voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Suunnitellulla tuulivoimala-alueella pesii tehdyn linnustoselvityksen perusteella 11 eri suojeluluokituksessa mainittua lajia. Alueella ei kuitenkaan todettu pesivän luonnonsuojelulain 46§ ja 47§ nojalla uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia lajeja. Suojelullisesti merkittävistä pesimälinnustoon kuuluvista lajeista voimaloiden alustavien sijoituspaikkojen läheisyydessä havaittiin tilitatti, pyy, huuhkaja, metso ja pohjantikka. Arviointiselostuksessa todetaan, että pesimälinnuston kannalta selvitysalueen huomionarvoisimpia alueita ovat erityisesti Kaupinkorven ja Karjalankydön välinen kuusikkoalue, josta havaittiin mm. tilitatti, puukiiپیjä, kanahaukka, pohjantikka ja pyy, sekä selvitysalueen itälaidassa oleva Kalmoonmäkeen sijoittuva metson soidinpaikka. Arviointiselostuksessa todetaan, että tuulivoimalat rakennetaan pääosin linnuston kannalta vähäarvoisille alueille ja hankkeen vaikutukset lintujen kannalta arvokkaisiin elinympäristöihin ovat vähäisiä. Arviointiselostuksen mukaan selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole muuttolinnuston kannalta erityisen tärkeitä lepäily- tai ruokailualueita. Lisäksi mainitaan, että muuttolintujen törmäysriski on todennäköisesti varsin pieni alueen kautta kulkevan muuton hajanaisuudesta johtuen.

Linnustovaikutusten osalta on kuitenkin olennaista, että hankkeen toteuttaminen ei saa häiritä luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja lintuja ko. lain 39 §:ssä tarkoitettulla tavalla niiden lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsä elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin ja Etelä- Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistyksen yhteisessä lausunnossa todetaan, että huuhkajan kannalta haitallisimpia rakennuspaikkoja ovat VE1:n tuulivoimala 10 ja VE2:n tuulivoimalat 10 ja 12, koska huuhkajan käyttämä pesimäpaikka sijaitsee niiden välittömässä läheisyydessä. Ko. lausunnossa todetaan myös, että metson kannalta ongelmallisin rakennuspaikkavaihtoehto on tuulivoimala 9, joka sijaitsee keskellä Heininevankallion soidinpaikkaa. Hanke ei saa toteutuessaan uhata vakiintuneiden metson soidinpaikkojen säilymistä, koska laji on uhanalaistarkastelussa silmälläpidettävä (NT) ja uhanalaistumiskehitys on Japanin biodiversiteettikokouksen suositusten mukaan pysäytettävä.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida lisäksi, että muuttolintujen käyttämät reitit vaihtelevat vuosittain ja esimerkiksi metsähanhien muuttoparvet voivat lentää aivan hankealueen ylitse. Tuulivoimalat muodostavat merkittävän riskin matalalla muuttaville hanhille. Tuulivoimaloiden linnustolle aiheuttamia törmäysriskejä tulee vähentää teknisten ominaisuuksien ja värityksen avulla. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida tarkemmin myös suunnitellun voimajohdon mahdolliset linnustovaikutukset.

Yhteysviranomaisen tietoon on tullut **ahmahavainto** Santavuorelta maaliskuun 2011 aikana. Koska kyse on riistalajista, tulee Suomen riistakeskuksen Pohjanmaan toimipisteestä tiedustella näkemystä ahmahavainnon huomioonottamisesta tuulivoimalahankkeen jatkosuunnittelussa.

Vaihtoehdossa 1 tuulivoimalat 11 ja 17 sekä osa suunnitellusta voimajohdosta sijoittuvat valtakunnallisesti arvokkaalle **Santavuoren- Pikku Santavuoren kallioalueelle (KAO 100032)**, joka on luokiteltu geologis-geomorfologisten kriteerien perusteella hyvin arvokkaaksi. Arvokkaan kallioalueen rajauksen ulkopuolella tuulivoimalat 2 ja 5 sijoittuvat muinaisrantavyöhykkeiden välittömään läheisyyteen molemmissa toteuttamisvaihtoehdoissa. Koska Etelä-Pohjanmaan geologisessa ympäristössä arvokkaita kallioalueita on erittäin vähän, tulisi Santavuoren- Pikku Santavuoren kallioalueeseen ja geologisina erityispiirteinä oleviin muinaisrantavyöhykkeisiin jättää riittävä etäisyys suunnitelluista rakenteista ja voimaloiden pystyttämistä varten tarvittavista nostoalueista.

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankealueella on **Metsälain 10§ mukaisia arvokkaita elinympäristöjä** yhteensä 22 kpl. Tuulivoimala 17 sijoittuu Santavuoren korpijuotin välittömään läheisyyteen, mikä voi vaikuttaa painanteen vesitasapainoon ja kasvillisuuteen heikentävästi. Kyseiselle paikalle ei ole sijoitettu tuulivoimalaa vaihtoehdossa 2. Metsälain mukaiset arvokkaat elinympäristöt tulisi selvittää myös suunnitellun voimajohdon osalta.

Arviota hankkeen vaikutuksista **pintavesiin** voidaan pitää riittävänä ja arviointimenetelmiä käyttökelpoisena.

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankkeen vaikutukset **pohjaveteen** ovat erittäin pienet, eikä vaikutuksia Meskaisvuoren pohjavesialueeseen ole. Kurikan kaupungin ympäristölautakunnan lausunnossa todetaan, että Meskaisvuoren pohjavesialueen luoteis-/ pohjoispuolella olevan tieyhteyden vahvistamisella tai uuden tien rakentamisella saattaa kuitenkin olla vaikutuksia pohjaveden pinnan tasoon, vaikka tie kulkeekin pohjavesialueen rajauksen ulkopuolella. Myös useissa mielipiteissä tuli esiin huoli hankkeen vaikutuksista pohjavesiin, talousvesikaivoihin ja vedenottamoihin.

Arviointiselostuksessa esitettyjä pohjavesialuetietoja tulee tarkentaa. Santavuoren rinteillä sijaitsevista vedenottamoista kolme Meskaisvuoren lisäksi on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeiksi pohjavesialueiksi. Etäisyyksiä kaivoihin ei ole esitetty arviointiselostuksessa. Meskaisvuoren vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle on hankealueelta matkaa vain 100 metriä ja siellä sijaitsevalle Salonkylän vesiosuuskunnan kaivolle 600 metriä.

Pohjavesialue	Muodostuma	Vedenottamon kaivo kpl	Etäisyys suunnittelualueesta (lähin kaivo) m	Liittymäärä	Vedenotto m ³ /d
Hoiskonmäki (I) 10 301 14	kalliopohjavesi	Hoiskonmäen vesijohtosuuskunta/3 kaivoa	500	110	17
Hätälänmäki (I) 10 301 15	kalliopohjavesi	Nisula vesiosuuskunta/ 2 kaivoa+ 1 lähde	1100	40	23
Lipastinkylä (I) 10 301 16	kalliopohjavesi	Lipastin vesiosuuskunta/2 kaivoa	1600		
Meskaisvuori (I) 10 301 05	rantakerrostuma	Salonkylän vesiosuuskunta	100	49	12
	kalliopohjavesi	Rannon vesiosuuskunta	500	25	
	kalliopohjavesi	Karjalan vesiyhtymä	500	45	15
		Kuusela/yksityinen kaivo	1200		
	kalliopohjavesi	Mäki-Vesi vesiosuuskunta	1200	42	5

Huomioitavaa on, että kaivot Kuuselan kaivoa lukuun ottamatta ovat vesiosuuskuntien/vesiyhtymien kaivoja, eivät yksityisiä käyttövesikaivoja. Kaikkiaan alueelta saa talousveden yli 300 asukasta. Pääosa kaivoista on kalliopohjaveden varassa ja näitä muodostumia ei ole rajattu (pistemäinen tieto). Arviointiselostuksen mukaan alueella on tehty vuonna 2005 pohjavesien suojelusuunnitelma (Jaakko Pöyry Infra), lähdeluettelon mukaan suunnitelma on kuitenkin Ilmajoen kunnassa ja nämä vedenottamot ja pohjavesialueet sijaitsevat Kurikan kaupungissa lukuun ottamatta Rannon vesiosuuskunnan ja Karjalan vesiyhtymän kaivoja, jotka ovat Ilmajoen kunnan puolella. Näille alueille ei ole laadittu suojelusuunnitelmaa.

Johtuen lähtötietojen puutteellisesta käsittelystä on pohjavesiä koskevan vaikutusselvityksen riittävyyttä vaikea arvioida. Arvio tulee tehdä uudelleen täsmennetyillä tiedoilla. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota karttatietojen esittämiseen. Suunnittelualueelle on esitetty huoltoteiden rakentamista. Olemassa olevien teiden parantamisen ja uusien teiden rakentamisen vaikutukset erityisesti pohjavesialueisiin, pistemäisiin pohjavesialueisiin (näitä pohjavesialueita ei ole rajattu) sekä vedenottamoihin tulee selvittää tarkemmin. Alueella olevat mahdolliset lähteet tulee myös kartoittaa. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulisi huomioida, että pohjavesialueille ei tule rakentaa uusia teitä.

Alustavissa tuulivoimapuiston rakentamissuunnitelmissa todetaan, että maaleikkaus- ja pengerrystöihin tarvitaan noin 100 000 kuutiota maamassoja. Lisäksi todetaan, että tiestön ja asennuskenttien rakentamiseen tarvitaan 80 000 kuutiota maamassoja. Nämä maa-ainekset on

tarkoitus hankkia mahdollisimman läheltä hankealuetta. **Maa- ja kalliokiviainesten ottamisesta** syntyy merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka tulisi ainakin yleisellä tasolla arvioida hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä.

YVA-selostuksessa on arvioitu myös hankkeen **ilmastovaikutuksia**, jotka ovat positiiviset tuulivoiman vähentäessä runsaasti kasvihuonekaasuja tuottavaa fossiilisten polttoaineiden käyttöä. YVA-selostuksessa on kuitenkin ilmastovaikutusten yhteydessä hieman harhaanjohtavasti käsitelty 0-vaihtoehtoa: hankkeen toteuttamatta jättäminen ei merkitse sitä, etteikö tuulivoimaa voitaisi tuottaa vastaavaa määrää jossain muualla. Joka tapauksessa fossiilisten polttoaineiden korvaaminen esimerkiksi tuulivoimalla on kansanterveydellisestä näkökulmasta erittäin suotavaa edellyttäen että harkituilla sijoituspäätöksillä onnistutaan minimoimaan terveys- ja viihtyvyyshaitat. Polton hiukkaspäästöjen aiheuttamat merkittävät terveyshaitat saadaan vähenemään, ja toisaalta ilmastonmuutoksesta Suomessakin aiheutuvia suoria ja epäsuoria terveyshaittoja voidaan ennaltaehkäistä.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu lukuisiin eri lähteisiin perustuvana asiantuntija-analyyysinä. Osana arviointia toteutetussa asukaskyselyssä oli ongelmana alle 4 km etäisyydellä tuulivoimapuistosta asuvien vastaajien pieni määrä. Kyselyn otanta olisi tullut tehdä siten, että lähialueen asukkaat olisivat olleet yliedustettuja. Jo nyt tuloksista näkyy selvästi, että hankealueen lähellä asuvat suhtautuvat hankkeen toteuttamiseen muita kielteisemmin. Kyselyyn vastaamisen teki oletettavasti vaikeaksi se, että osallistujilla oli ennestään hyvin vähän tietoa hankkeesta. Vain 23 % kyselyyn vastanneista palautti kaavakkeen. Koska vastaamatta jättäneitä ei yritetty tavoittaa puhelimitse, ei ole tietoa siitä vastasivatko kaikki yhtä aktiivisesti kyselyyn vai olivatko esimerkiksi tuulivoimaan positiivisesti suhtautuvat aktiivisempia. Asukaskyselyn otantaa kritisoitiin useissa arviointiselostuksesta lähetetyissä mielipiteissä ja esitettiin, että kysely uusittaisiin siten, että kaikilla lähellä hankealuetta asuvilla olisi vastausmahdollisuus.

Erityisesti lähialueiden asukkaat ottivat arviointiselostuksesta antamissaan mielipiteissä voimakkaasti kantaa rauhallisen asuinympäristönsä puolesta ja toivoivat hankkeelle vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja. Myös hevosharrastuksella on keskeinen osa alueen virkistyskäytössä mutta myös elinkeinotoiminnan kautta. Hankkeesta aiheutuvista haitoista korostuivat mielipiteissä erityisesti melu- ja maisemavaikutukset sekä huoli hankkeen vaikutuksista alueen talousvesikaivoihin ja vedenottamoihin.

Alueen nykyisestä luonteesta johtuen vaikutukset virkistyskäyttöön, erityisesti retkeilyyn ja hevosharrastukseen on koettu merkittävinä. Ihmisiin kohdistuvia vaikutusarvioita tulee täydentää arviointiselostuksesta saatujen mielipiteiden perusteella. Tuulivoimaloiden lisäksi myös tuloteiden rakentamisen ja käytön aikaisia vaikutuksia olisi arvioitava tarkemmin erityisesti virkistyskäytön ja yleisesti estevaikutusten osalta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos käsitteli lausunnossaan monipuolisesti ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ja seuraavat näkökohdat tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

Melu on keskeinen tekijä arvioitaessa tuulivoimapuistojen ihmisvaikutuksia. Tuulivoimaloiden melupäästöt voivat aiheuttaa viihtyisyshaittoja ja alentaa lähiympäristön asukkaiden koettua terveyttä. Melu kuuluu ympäristönsuojelulain (86/2000) tarkoittamiin päästöihin, jotka voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Valtioneuvoston päätöksellä (993/1992) päiväaikaiselle asuinalueiden ulkomelulle on annettu ohjearvo 55 dB (A-painotettu keskiäänitaso) ja yöaikaiselle

50 dB (uusilla alueilla 45 dB, loma-asumiseen käytettävillä alueilla ohjearvot ovat päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB).

Melulle altistuminen voi vähentää hyvinvointia monella tapaa: kiusalliseksi tai häiritseväksi koettu melu aiheuttaa elimistössä psykofysiologisen stressireaktion. Melu voi häiritä päivittäistä elämää vaikeuttamalla puheviestintää ja heikentämällä keskittymiskykyä, unen saanti voi vaikeutua ja unen laatu heikentyä, mikä heijastuu suorituskykyyn seuraavana päivänä jne. Yksilölliset erot melureaktioiden voimakkuuksissa ovat kuitenkin suuret.

Tuulivoimapuiston ympärille muodostuvat meluvyöhykkeet on arviointiselostuksessa kartoitettu SoundPlan 6.5 ohjelmistolla käyttäen Nord2000-melulaskentastandardia. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 melualueet riippuvat hieman siitä, valitaanko napakorkeudeltaan 120, 140 vai 160 metriset tuulivoimalat. Selostuksen mukaan napakorkeus vaikuttaa meluvyöhykkeiden äänitasoihin vain noin 1 dB. Tuulivoimalan melun häiritsevyys riippuu kuitenkin myös siitä, onko voimala näkyvissä melun havaitsemispisteessä vai ei, joten korkeuden kasvattaminen voi lisätä koettua meluhaittaa enemmän kuin mitä keskiäänitasoista yksin voitaisiin päätellä. Arviointiselostuksesta ei selviä, kuinka suuri hyöty energiantuotannossa saavutettaisiin, jos voimaloista tehtäisiin korkeampia kuin 120 m. Selostuksen mukaan (kuva 14) ennustetut yöajan keskiäänitasot ovat lähimpien asuinrakennusten kohdalla VE 1:ssä enintään n. 46 dB, VE 2:ssa enintään n. 43 dB. Ohjearvoihin verrattaessa on kuitenkin otettava huomioon lähtötietojen ja laskentamallin kokonaisuvarmuus δ ("delta"), jonka suuruutta ei selostuksessa mainita, mutta joka todennäköisesti on useita desibelejä. Onkin tähdennettävä, että ohjearvojen voidaan päätellä alittuvan vasta, kun mallinnustulos alittaa ohjearvon, josta on ensin vähennetty epävarmuus δ .

Valtioneuvoston antamat melun ohjearvot soveltuvat esimerkiksi liikennemelusta aiheutuvien haittojen torjunnan perustaksi, mutta eivät sellaisenaan tuulivoimaloiden melulle. Tuulivoimaloiden aiheuttamalle melulle on tyypillistä äänen jaksottaisuus (roottorilapojen pyörähtämisestä aiheutuva suhahtava ääni), mistä johtuen melulähde tunnistetaan helposti kauempaakin tuulivoimalaksi, sekä melutason vaihtelu pidemmälläkin aikavälillä riippuen tuuliolosuhteista. Useammassa tutkimuksessa tuulivoimaloiden melun onkin havaittu olevan kiusallisempaa kuin keskiäänitasoltaan samansuuruisen liikennemelun. Toisin kuin liikenteen melu, tuulivoimaloiden melupäästöt eivät myöskään vähene ratkaisevasti yön ajaksi. Nykytiedon perusteella yöajan äänitasot ovatkin ratkaisevia tuulivoimaloiden haittoja arvioitaessa. Yöllä voi myös esiintyä erityisiä meteorologisia olosuhteita, jotka edesauttavat melun kantautumista kauas.

Melutasoja laskettaessa olisi ollut syytä arvioida monipuolisemmin erityyppisissä käyttötilanteissa syntyvää meluhaittaa. Nyt keskiäänitasot laskettiin ainoastaan tuulennopeudella 8 m/s, joten tulosten perusteella ei voida arvioida melutasoja erilaisissa sääolosuhteissa. Tietoa ei ole myöskään pienitaajuisten melun taajuuksien jakaumasta ja kulkeutumisesta. Päästötasoksi laskelmissa on oletettu 108 dB (L_{wa}), joten tätä äänekkäämpiä voimaloita ei tule ottaa käyttöön ilman malliennusteiden tarkistamista. Arviointiselostuksen perusteella alueella ei ole muita merkittäviä melulähteitä. Hankkeessa tulisi kuitenkin arvioida voimaloista aiheutuva keskiäänitasojen kohoaminen myös suhteessa nykyiseen taustäänitasoon. Alueella jossa melua ei ennestään juurikaan ole, voidaan vähäisempikin uusi melunlähde kokea häiritsevänä. Joissakin maissa tuulivoimamelun sääntelyn yhtenä lähtökohtana käytetäänkin aiheutuvaa keskiäänitason nousua.

Ns. vilkkuva varjostus aiheutuu auringon paistaessa tietyistä kulmasta voimalan roottorin takaa katselupisteeseen. Vilkkuvan varjostuksen on epäilty nopeasti pyörivien tuulivoimaloiden osalta

voivan lisätä epilepsiakohtauksen riskiä, mutta selostuksessa tarkasteltavan kokoluokan voimaloissa riskiä ei ole. Varjostus voidaan silti kokea häiritsevä. YVA-selostuksen laskelmien mukaan "real case" -tilanteessa varjostusvaikutusalueella (8-h vuodessa varjostusta) on VE 2:ssa (160 m voimalat) 21 asuinrakennusta, VE 1:ssä jo 43. Mallit eivät kuitenkaan huomioi puuston ja maanmuotojen vaikutusta, joten todellinen varjostus on luultavasti vähäisempää. Jatkossa tulisi tarkemmin selvittää kasvillisuuden vaikutus varjostukseen lähimmissä asuinrakennuksissa. Ottamalla käyttöön matalammat voimalat (ja samalla pienemmät roottorit) voidaan varjostusaluetta pienentää. Enimmäisvarjostukselle on Saksassa asetettu ohjearvo 8 h vuodessa. Arvo ylittyy nykyisessä tilanteessa molemmissa vaihtoehdoissa (varjostusta 10-29 tuntia vuodessa yksittäisille asuin- ja vapaa-ajan rakennuksille).

VE 2 on niin melu- kuin varjostusvaikutuksiltaan VE 1:tä parempi vaihtoehto. Hankkeen ihmisvaikutusten arviointia olisi helpottanut, jos VE 1 ja VE 2 olisivat selkeämmin poikenneet toisistaan. Lähimmät rakennukset ovat alle kilometrin päässä tuulivoimaloista vielä VE 2:ssakin, etäisyydellä jolla ihmiset toisinaan ovat ilmoittaneet kokevansa meluhaittoja. Kaikkia valituksia ei voida ehkäistä kuin jättämällä hanke toteuttamatta (VE 0), sillä jo tuulivoimaloiden olemassaolo lähialueella voidaan kokea haitaksi.

Tuulivoimapuiston suunniteltu sijoittamispaikka on varsin lähellä asutusta erityisesti siihen nähden, että puisto väijäämättä tuottaa melupäästöjä. Meneillään olevan maakunnallisen tuulivoimaselvityksen tulokset on syytä huomioida ja niiden valossa arvioida hankealueen soveltuvuutta tuulivoiman tuotantoon suhteessa muihin mahdollisiin sijoitusvaihtoehtoihin. Ympäristöministeriössä on parhaillaan valmisteilla ohjeistukset tuulivoimaloiden meluhaittojen arvioimiseksi. Hankkeen mahdollisessa jatkovalmistelussa ohjeistukset tulee ottaa huomioon jotta meluhaitat voitaisiin minimoida.

Hankealue on kaavoitettu maa- ja metsätalouskäyttöön, mutta alue on myös monipuolisessa **virikistyskäytössä**. Arviointiselostuksessa on arvioitu alueen säilyvän jatkossakin virikistyskäyttöön soveltuvana. Jos tuulivoimala perustetaan, alueen virikistysarvo kuitenkin alenee. Talvisin virikistyskäyttömahdollisuuksia voi alentaa myös roottoreista putoavan jään vaara. Arviointiselostuksessa olisi tarvittu jonkinlainen arvio jään muodostumisen todennäköisyydestä sekä putoamisalueesta – nyt on lyhyesti todettu riskin olevan pieni.

Arviointiselostuksesta annetuissa mielipiteissä mainitaan, että hankkeella saattaa olla haitallisia vaikutuksia televisiolähetysten näkyvyyteen, jossa on alueella ollut ongelmia jo aikaisemminkin. Myös tämä tulisi ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet on esitetty yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti muutoinkin kuin energiahuollon ja tuulivoimaloiden osalta siltä osin kuin ne saattavat koskea hanketta tai sen vaikutusaluetta.

Yhteysviranomaisen totesi ohjelmalausunnossaan, että **kaavoitustilanteen** kuvausta tulee täydentää ja sen tulisi olla tarkka ja yksiselitteinen. Nykyinen maankäyttötilanne on kuvattu olennaisilta osin hyvin. Keskeistä on alueen nykykäyttö metsätalousalueena ja alueen merkitys virikistys-, retkeily- ja ulkoilutarkoituksiin. Myös ympäristön asuinalueet ja yksittäiset asuinrakennukset on kuvattu riittävästi. Alueen kaavoitustilanne on esitetty raportin ajankohta huomioiden oikein. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistaminen ei ole vielä edennyt niin,

että sitä olisi mahdollista enemmän käsitellä tässä yhteydessä. Sen sijaan molempien kuntien aluetta koskevat yleiskaavat ovat tällä hetkellä jo luonnos- tai ehdotusvaiheissa.

Etelä- Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että hankkeen toteuttamiselle ei ole Etelä-Pohjanmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa (vahvistettu 23.5.2005) estettä. Santavuoren-Meskaisvuoren reunamilla on kuitenkin runsaasti asutusta, minkä takia asuin- ja lomarakennuksiin, määriteltyn hankealueeseen rajoittuvaan virkistysalueeseen ja kulttuurimaisemaan tulisi kuhunkin määritellä riittävä etäisyys (noin 1 kilometri tai muu perusteltu etäisyys) suuren mittakaavan (2–5 MW) tuulivoimalasta. Virkistysalue on maakuntakaavassa määritelty V-2 virkistysalueeksi, joka on tarkoitettu ulkoilua ja retkeilytoimintaa varten, ja sillä on voimassa ehdollinen rakentamisrajoitus. Tuulivoimalat tulisi sijoittaa riittävän etäälle virkistysalueesta. Samoin suunniteltu uusi 110 kV voimajohto tulisi sijoittaa riittävän etäälle virkistysalueesta.

Arviointiselostuksessa todetaan, että tuulivoimapuiston rakentamisaikaiset kaluston ja tarvittavien materiaalien kuljetukset tapahtuvat yleensä useita kymmeniä metrejä pitkinä lavettikuljetuksina, jotka vaativat **tiestöitä** kantavuutta ja loivia kaarresäteitä. Hankkeen rakentamisen vaikutuksia liikenteeseen ja tieverkkoon on arvioitu hyvin yleisellä tasolla. Arviointiselostuksessa todetaan kuljetusten tapahtuvan erikoiskuljetuksina ja tarvitsevat mahdollisesti siltavalvontoja, porttaalien poistoja ja sähkökaapeleiden nostoja ym.

Hankealueelle erikoiskuljetukset tuodaan valta- ja kantateiltä paikallisteitä pitkin rakennuspaikalle. ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuurin vastuualueen mielestä tämä voi aiheuttaa paikallisteille parantamistoimenpiteitä, jotka tulee huomioida jatkosuunnittelussa, jotta raskaat ja pitkät kuljetukset ovat mahdollisia hankealueelle.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Hankkeen maisemavaikutusten arviointi on ulotettu noin 30 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta. Nykytilan kuvausta on täydennetty siten, että Museoviraston lausunnossaan arviointiohjelmasta esittämät, valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi esitetyt kohteet "Koskenkorvan tehtaat" Ilmajoella ja "Panttilan kylä ja Kurikan lakkitehdas" Kurikassa on lisätty kohtaan Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ympäristöt. Maisemaa ja kulttuuriperintöä koskevia vaikutusarvioita ja arvioinnissa käytettyjä menetelmiä voidaan pitää pääosin riittävinä. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida seuraavat asiat.

Tuulivoimalat näkyvät kauas asutustaajamiin sekä kulttuurimaisemaan, erityisesti Kurikan ja Koskenkorvan taajamiin mutta myös Ilmajoen taajaman suuntaan sekä Kurikan-Jalasjärven suuntaan. Eteläpohjalaisessa kulttuurimaisemassa on merkittävästi rakennettua ympäristöä ja uutta syntyy jatkuvasti, mutta kyseinen tuulivoimahanke olisi vaikutuksiltaan eräs merkittävimmistä kulttuurimaisemaa uudelleen muokkaavista hankkeista Etelä-Pohjanmaalla.

Puuston yläpuolelle kohoavat tuulivoimalat hallitsevat Santavuoren virkistysalueelta idän suuntaan näkyvää maisemakuvaa. Hankkeen vaikutukset asumisviihtyvyyteen (melu, varjostus ja näkymän häiritseminen) ovat sitä suuremmat, mitä lähempänä hankealuetta asunto sijaitsee. Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon lausunnossa todetaan, että valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin ja rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ei hankkeella ole vaikutusta. Lähimmät valtakunnallisesti arvokkaat maisema- alueet Ilmajoen Alajoki ja Luopajärvi ovat 8- 11 km päässä hankealueesta. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Koskenkorvan tehtaat sekä Panttilan kylä ja Lakkitehtaan alue ovat noin 4 km päässä hankealueesta.

Maakuntakaavaan on merkitty Jalasjoen jokilaaksoon, noin 1 km päähän hankealueen eteläpuolelle sijoittuva Luopan alueen arvokas kulttuurimaisema- alue. Lisäksi osayleiskaavatyötä varten tehtyjen rakennusinventointien mukaan Kyrönjokilaaksossa on paikallisesti merkittävää rakennuskantaa. Selvityksessä arvioidaan, että hankkeella ei ole näihin alueisiin ja kohteisiin merkittäviä vaikutuksia. Kaukomaisemassa vaihtoehtojen 1 ja 2 vaikutukset kulttuuriympäristöön eivät olennaisesti eroa toisistaan. Kaukomaisemassa noin 10 km etäisyydellä sijaitsevien tuulivoimaloiden vaikutuksen todetaan jäävän vähäiseksi, vaihtoehdossa 2 hieman vähäisemmäksi kuin vaihtoehdossa 1. Santavuoren siluetti ja metsäinen reunavyöhyke eivät kummassakaan vaihtoehdossa muutu nykyisestä. Myöskään Meskaisvuoren siluetti ei muutu.

Tuulivoimaloiden osalta kulttuuriympäristöihin ja maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnit perustuvat riittäviin selvityksiin, joiden perusteella vaikutukset on voitu todeta vähäisiksi. Eniten hankkeella on vaikutuksia Kyrönjoen varrella Kurikan ja Koskenkorvan välillä sekä Jalasjärven Luopan kylän maisema- alueelta avautuviin näkymiin. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteita tai alueita. Merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt sijaitsevat 4 km päässä hankealueesta. Toisaalta tuulivoimapuiston maisemavaikutukset ulottuvat etäälle, jopa kymmenien kilometrien päähän, joten kaukomaiseman muuttumisen vaikutuksia ei ehkä osata tarpeeksi tarkkaan vielä arvioida. Alueen asukkaiden ja käyttäjien mielipiteitä hankkeesta on syytä huomioida ennen tuulivoimapuiston rakentamista.

Maisemavaikutusten arviointiin tulee lisätä sähkönsiirron vaikutukset; rakennettavalta sähköasemalta sähkö on tarkoitus johtaa 2,1 km pituisella 110 kV voimajohtolla Seinäjoki-Kurikka voimajohtolle. Suunnitellun uuden voimalinjan korkeus on 20 metriä ja tarvittavan johtokäytävän ja sen reunavyöhykkeiden leveys on 46 metriä. Uudella linjalla ja mahdollisilla tuulivoimaloilta sähköasemalle johtavilla ilmajohtoilla saattaa olla merkittävä maisemaa heikentävä vaikutus.

Arviointiselostuksessa todetaan, että vaihtoehtoisia tornirakenteita ovat putkitornit tai ristikkotornit. Johtuen rakennevaihtoehtojen visuaalisista ja perustuksiin tarvittavan alueen erosta, olisi myös ristikkotornimallista tullut esittää hankealueelle sovitettuja havainnekuvia (vrt. kuvat 10-3...10-8).

Kiinteisiin muinaisjäänöksiin liittyvää vaikutusarviota voidaan pitää asianmukaisena. Museovirasto toteaa lausunnossaan, että suunnitellulta tuulivoima- alueelta ei tunneta Museoviraston käytettävissä olevien rekisteri- ja arkistoaineistojen perusteella muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Hankkeen toteuttamiselle ei siten ole muinaismuistolain asettamaa estettä.

Useissa hankkeesta annetuissa mielipiteissä todetaan, että Santavuori edustaa ilmajokisille ennen kaikkea maisemallista ja **historiallista arvoa**. Santavuori on toiminut Nuijasodan taistelukenttänä kuten sen alapuolella oleva Piirtolankangas ja Kapalankangas. Hankkeen toteuttaminen saattaa vaikuttaa kyseisen historiallisen arvon kokemiseen.

4.3 Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus

Vaihtoehtojen vertailu on suoritettu yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti kvalitatiivisen vertailutaulukon avulla, jolloin vertailussa on mukana keskeiset niin myönteiset, kielteiset kuin neutraalitkin ympäristövaikutukset. Eri vaihtoehdoista aiheutuvia vaikutuksia on kuvattu pääosin tasapuolisesti. Koska vaihtoehtoihin on tehty muutoksia maast selvitysten jälkeen, sisältyy vaihtoehtojen vertailuun jonkin verran epävarmuustekijöitä.

Nollavaihtoehdossa Ilmajoen-Kurikan suunnittelualueelle ei sijoiteta maatuulipuistoa ja vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla ja jollain muulla tuotantotavalla. Tässä yhteydessä tulee huomioida, että vastaava sähkömäärä voitaisiin tuottaa myös jossakin muualla sijaitsevassa tuulivoimapuistossa, jolloin eroja vaikutuksissa ilmastomuutokseen ei synny nollavaihtoehdon ja toteuttamisvaihtoehtojen välille.

Molemmat arviointiselostuksessa esitetyt toteuttamisvaihtoehdot ovat teknis-taloudellisesti toteutettavissa, mutta vaihtoehto 2 aiheuttaisi eri vaikutustyyppit huomioiden kokonaisuudessaan vähemmän haitallisia vaikutuksia luontoon ja ihmisiin kuin hankevaihtoehto 1.

4.4 Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Tuulivoimaloista aiheutuvien riskien ja häiriötilanteiden ehkäisemiseksi on esitetty voimaloiden tekniseen huoltoon, lentoturvallisuuteen, ohjeistukseen ja valvontaan liittyviä asioita. Lisäksi eri vaikutustarkastelujen yhteydessä on kuvattu tuulivoimaloiden sijoitteluun, rakentamiseen tai käyttöön liittyviä haitallisten vaikutusten lieventämistoimia.

Hankkeen haitallisia vaikutuksia maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen voidaan vähentää kaavoituksen yhteydessä, jolloin tuulivoimaloiden tarkempi sijoittelu sovitetaan asumisen ja virkistyskäytön reunaehtoihin. Tuulivoimaloista aiheutuvia meluvaikutuksia voidaan tehokkaimmin vähentää kasvattamalla suojaetäisyyksiä voimaloiden ja häiriintyvien kohteiden välillä. Melutasoon voidaan vaikuttaa myös voimalatyyppin valinnalla ja erilaisilla käyttöasetuksilla. Varjostusvaikutuksia voidaan estää näkyvyyttä suojaavan puuston säilyttämisellä ja mm. voimaloiden käyttöaikoja säättämällä. Vaikutuksia maisemaan voidaan lieventää mm. välttämällä tuulivoimaloiden muodostamien satunnaisten suorien linjojen syntymistä. Maa- ja kalliorakentamisessa tulee välttää tarpeettomia maansiirtoja ja kallion louhintaa. Koska Etelä-Pohjanmaan geologisessa ympäristössä arvokkaita kallioalueita on erittäin vähän, tulisi Santavuoren- Pikku Santavuoren kallioalueeseen ja geologisina erityispiirteinä oleviin muinaisrantavyöhykkeisiin jättää riittävä etäisyys suunnitelluista rakenteista ja voimaloiden pystyttämistä varten tarvittavista nostoalueista. Kaikkien tarvittavien rakenteiden sijoittamisessa tulee välttää myös muita arvokkaita luontokohteita sekä pohjavesialueita.

Paikallisteillä tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen; etenkin Salonkyläntien jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on turvattava.

Linnustovaikutuksien lieventämiseksi tulisi harkita ongelmallisimpien tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen muuttamista. Tuulivoimaloiden linnustolle aiheuttamia törmäysriskejä tulee vähentää teknisten ominaisuuksien ja värityksen avulla. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia pesimälinnustoon, liito-oraviin ja lepakoihin tulee vähentää rakentamistoimien oikea-aikaisella ajoittamisella ja tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisellä.

Kaikilla edellä mainituilla lieventämistoimilla voidaan joko suoraan tai välillisesti vähentää hankkeen ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Sosiaalisia vaikutuksia voidaan lieventää jatkossa myös monipuolisella ja avoimella tiedottamisella hankkeen mahdollisesta etenemisestä ja huomioimalla arviointiselostuksesta saaduissa mielipiteissä esitetyt näkökohdat.

4.5 Jatkotutkimukset ja seuranta

Arviointiselostuksessa on mainittu jatkotutkimustarpeita liittyen kasvillisuuteen, luontotyyppeihin ja liito-oravan esiintymiseen, koska hankesuunnitelma on osittain muuttunut keväällä ja kesällä 2009 tehtyjen inventointien jälkeen. Jatkotutkimustarpeisiin tulee lisätä yhteysviranomaisen esittämät

lisäykset koskien erityisesti lepakoita ja pohjavesiä. Lisäksi tulisi harkita asukaskyselyn täydentämistä siten, että kaikilla hankkeen lähivaikutusalueen osallisilla olisi mahdollisuus esittää näkemyksensä. Hankkeen seurantasuunnitelma painottuu linnustoon ja meluun, mikä on hankkeen sijainti ja ominaisuudet huomioon ottaen perusteltua. Meluvaikutusten seurannassa tulee huomioida tässä lausunnossa esiin nostetut asiat. Linnustovaikutusten seurannassa käytettävät menetelmät tulisi pääsääntöisesti suunnitella niin, että tulosten vertailukelpoisuus ja mahdollinen yleistettävyyden pyrittäisiin turvaamaan. Linnuston osalta 1-3 vuoden seurantajaksoa tulisi vuotuisen vaihtelun takia mahdollisesti pidentää, jotta esim. tuulivoimaloiden käyttöasetuksia voidaan suunnitella perustellusti.

4.6 Osallistuminen

Arviointimenettelyyn liittyvä osallistuminen on tuottanut vaikutusten arvioinnin kannalta tärkeää tietoa. Yhtenä osallistumiskeinona on kesällä 2009 toteutettu asukaskysely, jonka tuloksia on hyödynnetty vaikutusten arvioinnissa. Kansalaisille ja eri intressiryhmille on järjestetty kaksi yleisötilaisuutta, joista jälkimmäinen on pidetty arviointiselostuksen valmistumisen jälkeen, mistä johtuen tilaisuudessa saatua palautetta ei ole voitu hyödyntää selostusta laadittaessa. Tästä johtuen arviointiselostuksesta annetut mielipiteet tulee ottaa painokkaasti huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Hankkeesta on tiedotettu hanke-esitteiden, lehdistötiedotteiden, paikallisradion ja hankkeen internet-sivujen avulla. Hankkeella on ollut suunnitteluryhmä, maakunnallinen ohjausryhmä, kunnallinen ohjausryhmä sekä selostusvaiheessa kokoontunut kunnallinen seurantaryhmä.

4.7 Raportointi

Arviointiselostuksen raportoinnin tasoa voidaan pitää yleisesti laadukkaana ja siitä ilmenevät ympäristövaikutusten arvioinnin keskeiset tulokset. Informatiivisuutta lisää hyvin laadittu tiivistelmä ja keskeisten ympäristövaikutusten ja vaihtoehtojen vertailutaulukko.

4.8 Yhteenveto ja arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostus on laadittu arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta ja täyttää YVA-lain ja -asetuksen mukaiset sisällölliset vaatimukset. Yhteenvetona voidaan todeta, että hankkeen merkittävimmät vaikutukset on tunnistettu ja ne on pääsääntöisesti arvioitu riittävällä tasolla edellyttäen, että yhteysviranomaisen tässä lausunnossa esittämät täsmennykset huomioidaan hankkeen jatkotarkastelussa.

5. LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lisäksi lausunto pidetään yleisön nähtävillä kuukauden ajan virallisilla ilmoitustauluilla Ilmajoen kunnan kunnantalolla ja Kurikan kaupungintalolla sekä kuntien pääkirjastoissa. Lausunto tulee myös nähtäville Etelä-Pohjanmaan ELY- keskuksen verkkosivuille osoitteeseen:

www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa/yva-vireilla.

Yhteysviranomaisen on 21.2.2011 toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot annettujen lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäiskappaleista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen arkistossa.

Ympäristöneuvos	Pertti Sevola
Ylitarkastaja	Martta Ylilauri
Suoritemaksu	7500 €

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksen (1387/2006) maksutaulukon mukaisesti, koska asia on tullut vireille ennen valtioneuvoston asetuksen ELY- keskusten maksullisista suoritteista (1097/2009) voimaan tuloa. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä- Pohjanmaan ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Osoite: Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi.

JAKELU	EPV Tuulivoima Oy
TIEDOKSI	Lausunnonantajat Mielipiteen esittäjät Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostuksia
LIITE	Arviointiselostuksesta saadut lausunnot ja mielipiteet

Liite 1. Arviointiselostuksesta saadut lausunnot ja mielipiteet

Ilmajoen kunnanhallitus

Ilmajoen kunnanhallitus antaa lausuntonsa ympäristölautakunnan esityksen mukaisena.

Ilmajoen kunnan ympäristölautakunta

Ilmajoen kunnan ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että esitetty ympäristövaikutusten arviointi on ollut riittävää.

Lautakunta suhtautuu hankkeeseen myönteisesti. Tuulivoimapuiston avulla pystytään hillitsemään ilmastonmuutosta, mikäli sen avulla voidaan korvata kasvihuonepäästöjä synnyttäviä energianlähteitä. Hankealue on kuitenkin hyvin merkittävä paikallisesti, jopa valtakunnallisesti koskien joitakin luontoarvoja. Mikäli hanke toteutuu, tulee suunnittelussa ja rakentamisessa huomioida seuraavaa:

- Valtakunnallisesti arvokkaalle kallioalueelle ei tule sijoittaa tuulivoimaloita (hankevaihtoehdossa 2 ei ole sijoitettu) .
- Muinaisranta- ja kivikot tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida jatkosuunnittelussa niin, ettei niitä katoaisi rakentamisen yhteydessä.
- Rakentamisen aikaisia vaikutuksia melun ja liikenteen osalta tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä minimoimaan
- Alueen virkistyskäyttömahdollisuuden tulee säilyä.

Ympäristövaikutuksista merkittävimpana ja suurinta väkijoukkoa koskettavimpana voidaan pitää muutosta maisemaan. Muutos on kuitenkin siedettävissä oleva. Esitettyjen havainnekuvien perusteella tuulivoimalat tuovat alueen maisemaan uuden hallitsevan elementin, mutta todennäköisesti ajan kuluessa ne aletaan kokea osaksi maisemaa. Ympäristölautakunnan mielestä putkitorni aiheuttaa vähemmän maisemallista haittaa, joten tuulivoimalat pitäisi rakentaa mieluummin putkitornina kuin ristikkotornina. Harmahtavan valkoinen putkitornituulivoimala sopeutuu parhaiten maisemaan.

Hankeen ympäristölupavollisuus tulisi kyseeseen ympäristönsuojelulain 28 § mukaan, mikäli toiminnasta saattaisi aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Suunniteltu hanke sijaitsee sekä Ilmajoen että Kurikan alueella. Ympäristönsuojelulain 34 § mukaan Aluehallintovirasto ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan muutoin kuuluvan lupa- asian, jos toiminta sijaitsee tai toiminnat sijaitsevat usean ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella. Näin ollen ympäristölupavollisuus tulee selvittää Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta.

Kurikan kaupunginhallitus

Kurikan kaupunginhallitus esittää lausuntonaan ympäristölautakunnan lausunnon.

Kurikan kaupungin ympäristölautakunta

Kurikan kaupungin ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että arviointiselostuksessa on selvitetty pääsääntöisesti riittävästi eri vaihtoehtojen vaikutukset ympäristöarvoihin ja viihtyvyyteen.

Kuitenkin maisemavaikutukset on tehty vain putkirunkoisilla tuulivoimaloilla vaikka selostuksessa on tuotu esiin myös vaihtoehtoinen, ristikkorakenteinen torni. Sen käyttömahdollisuutta ei ole huomioitu missään havainnekuvassa vaikka todetaan, että lopullinen tornityypin valinta tehdään vasta toteutusvaiheessa eli rakennusluvan hakuvaiheessa. Selostuksessa olisi joko pitänyt tuoda esiin ristikkorakenteisen tornin maisemavaikutukset tai selvästi todeta että voimalat toteutetaan vain putkirunkoisina.

Selostuksessa todetaan, että hankkeen vaikutukset pohjaveteen ovat erittäin pienet, eikä vaikutuksia Meskaisvuoren pohjavesialueeseen ole. Sen luoteis-/ pohjoispuolella olevan tieyhteyden vahvistamisella tai uuden tien rakentamisella saattaa kuitenkin olla vaikutuksia pohjaveden pinnan tasoon, vaikka tie kulkeekin pohjavesialueen rajauksen ulkopuolella. Täällä on kosteita alueita, joilla saattaa olla yhteys pohjavesialueeseen. Lautakunta toivoo erityisesti ELY-keskuksen pohjavesiryhmän kantaa kyseiseen tiehen kohdistuvien maanrakennustoimenpiteiden vaikutuksista pohjaveteen.

Hankkeen ympäristölupavelvollisuus tulisi kyseeseen ympäristönsuojelulain 28§ mukaan, mikäli toiminnasta saattaisi aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17§:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Suunniteltu hanke sijaitsee sekä Ilmajoen että Kurikan alueella. Ympäristönsuojelulain 34§ mukaan Aluehallintovirasto ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan muutoin kuuluvan lupa- asian, jos toiminta sijaitsee tai toiminnat sijaitsevat usean ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan toimialueella. Näin ollen ympäristölupavelvollisuus tulee selvittää Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta.

Muilta osin esitetty ympäristövaikutusten arviointi on lautakunnan mielestä riittävä. Lautakunta toteaa myös, että melu- ja varjostusmallinnukset molemmista vaihtoehdoista sekä eri voimalakorkeuksista ovat hyvin havainnollistavia.

Etelä- Pohjanmaan liitto

Etelä- Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan seuraavaa. Hankkeen toteuttamiselle ei ole Etelä-Pohjanmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa (vahvistettu 23.5.2005) estettä. Santavuoren-Meskaisvuoren reunamilla on kuitenkin runsaasti asutusta, minkä takia asuin- ja lomarakennuksiin, määriteltyn hankealueeseen rajoittuvaan virkistysalueeseen ja kulttuurimaisemaan tulee kuhunkin määritellä riittävä etäisyys (noin 1 kilometri tai muu perusteltu etäisyys) suuren mittakaavan (2–5 MW) tuulivoimalasta. Virkistysalue on maakuntakaavassa määritelty V-2 virkistysalueeksi, joka on tarkoitettu ulkoilua ja retkeilytoimintaa varten, ja sillä on voimassa ehdollinen rakentamisrajoitus. Tuulivoimalat tulee sijoittaa riittävän etäälle virkistysalueesta. Samoin suunniteltu uusi 110 kV voimajohto tulee sijoittaa riittävän etäälle virkistysalueesta ja kallionsuojelualueista. Lisäksi tuulivoimalat tulee sijoittaa riittävän etäälle kansallisesti merkittävästä kallionsuojelualueesta. Arviointiselostuksessa on todettu arvokkaat luontotyypit ja kallioalueet, myös muualla kuin kallionsuojelualueella. Myös nämä kallioalueet ja luontotyypit tulee huomioida yksityiskohtaisessa tuulivoimaloiden suunnittelussa, sillä kallioalueita ei kovin paljon ole Etelä-Pohjanmaan geologisessa ympäristössä. Tuulivoimalat näkyvät asutustaajamiin sekä kulttuurimaisemaan kauaksi, Kurikan ja Koskenkorvan taajamiin erityisesti mutta myös Ilmajoen taajaman suuntaan sekä Kurikan-Jalasjärven suuntaan. Eteläpohjalaisessa kulttuurimaisemassa on merkittävästi rakennettua ympäristöä, ja uutta syntyy jatkuvasti, mutta hanke olisi vaikutuksiltaan eräs merkittävimmistä kulttuurimaisemaa uudelleen muokkaavista hankkeista Etelä-Pohjanmaalla.

Mikäli hanke aiotaan toteuttaa, kummassakin toteutusvaihtoehdossa Santavuoren-Meskaisvuoren luoteis-länsiosiin sijoitettavia tuulivoimaloita tulee siirtää riittävän kauas itään/etelään/pohjoiseen.

Lisäksi voimaloiden lukumäärää tulisi supistaa, mikäli toimitaan tällä hankealueella. Kysymys on suuren mittakaavan tuulivoimaloista. 120 metriä korkeiden voimaloiden maisemavaikutukset ovat vähäisempiä. Hankealue voisi sijoittua vaihtoehtoisesti riittävän etäälle kulttuurimaisemasta ja asutustaajamista, Santavuoren-Meskainvuoren itä/etelä/pohjoispuolelle, aiheuttaen mahdollisesti vähäisempiä näkyvyysvaikutuksia. Tuuliatlaksen tietojen mukaan myös sieltä löytyy merkittävästi tuulipotentialia, selkeästi etäämmältä asutuksesta ja kulttuurimaisemasta. Santavuoren-Meskainvuoren luoteis-länsiosien maankäyttö kulttuurimaiseman ja sen reuna-alueen asutuksen läheisyydessä sekä virkistysalueen ja kallionsuojelualueiden läheisyydessä jäisi tällöin entiselleen.

Etelä-Pohjanmaan liitto tekee parhaillaan tuulivoimaselvitystä, joka tähtää uuteen vaihemaakuntakaavaan, jossa osoitetaan tuulipuistoille soveltuvimmat aluevaraukset huomioiden tuulipotentialia, asutus, kulttuurimaisemat, luontoympäristö, yhdyskuntarakenne ja teknillistaloudellinen näkökulma. Selvityksen on määrä olla valmiina 31.8.2011, jonka jälkeen aloitetaan kaavaprosessi. Etelä-Pohjanmaan liitossa tehty tähänastinen selvitystyö osoittaa, että sekä Kurikasta että Ilmajoelta on löydettävissä taajamista, asutuksesta ja kulttuurimaisemista etäällä olevia tuuliolosuhteiltaan potentiaalisia alueita.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) toteaa lausunnossaan seuraavaa.

Melu on keskeinen tekijä arvioitaessa tuulivoimapuistojen ihmisvaikutuksia. Tuulivoimaloiden melupäästöt voivat aiheuttaa viihtyisyyshaittoja ja alentaa lähiympäristön asukkaiden koettua terveyttä. Melu kuuluu ympäristönsuojelulain (86/2000) tarkoittamiin päästöihin, jotka voivat aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Valtioneuvoston päätöksellä (993/1992) päiväaikaiselle asuinalueiden ulkomelulle on annettu ohjearvo 55 dB (A-painotettu keskiäänitaso) ja yöaikaiselle 50 dB (uusilla alueilla 45 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla ohjearvot ovat päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB).

Melulle altistuminen voi vähentää hyvinvointia monella tapaa: kiusalliseksi tai häiritseväksi koettu melu aiheuttaa elimistössä psykofysiologisen stressireaktion. Melu voi häiritä päivittäistä elämää vaikeuttamalla puheviestintää ja heikentämällä keskittymiskykyä, unen saanti voi vaikeutua ja unen laatu heikentyä, mikä heijastuu suorituskykyyn seuraavana päivänä jne. Yksilölliset erot melureaktioiden voimakkuuksissa ovat kuitenkin suuret.

Tuulivoimapuiston ympärille muodostuvat meluvyöhykkeet on YVA-selostuksessa kartoitettu SoundPlan 6.5 ohjelmistolla käyttäen Nord2000-melulaskentastandardia. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 melualueet riippuvat hieman siitä, valitaanko napakorkeudeltaan 120, 140 vai 160 metriset tuulivoimalat. Selostuksen mukaan napakorkeus vaikuttaa meluvyöhykkeiden äänitasoihin vain noin 1 dB. Tuulivoimalan melun häiritsevyyttä riippuu kuitenkin myös siitä, onko voimala näkyvässä melun havaitsemispisteessä vai ei, joten korkeuden kasvattaminen voi lisätä koettua meluhaittaa enemmän kuin mitä keskiäänitasoista yksin voitaisiin päätellä. YVA-selostuksesta ei selviä, kuinka suuri hyöty energiantuotannossa saavutettaisiin, jos voimaloista tehtäisiin korkeampia kuin 120 m. Selostuksen mukaan (kuva 14) ennustetut yöajan keskiäänitasot ovat lähimpien asuinrakennusten kohdalla VE 1:ssä enintään n. 46 dB, VE 2:ssa enintään n. 43 dB. Ohjearvoihin verrattaessa on kuitenkin otettava huomioon lähtötietojen ja laskentamallin kokonaisepävarmuus δ ("delta"), jonka suuruutta ei selostuksessa mainita, mutta joka todennäköisesti on useita desibelejä. Onkin tähdennettävä, että ohjearvojen voidaan päätellä alittuvan vasta, kun mallinnustulos alittaa ohjearvon, josta on ensin vähennetty epävarmuus δ .

Valtioneuvoston antamat melun ohjeavot soveltuvat esimerkiksi liikennemelusta aiheutuvien haittojen torjunnan perustaksi, mutta eivät sellaisenaan tuulivoimaloiden melulle. Tuulivoimaloiden aiheuttamalle melulle on tyypillistä äänen jaksottaisuus (roottorilapojen pyörähtämisestä aiheutuva suhahtava ääni), mistä johtuen melulähde tunnistetaan helposti kauempaakin tuulivoimalaksi, sekä melutason vaihtelu pidemmälläkin aikavälillä riippuen tuuliolosuhteista. Useammassa tutkimuksessa tuulivoimaloiden melun onkin havaittu olevan kiusallisempaa kuin keskiäänitasoltaan samansuuruisen liikennemelun. Toisin kuin liikenteen melu, tuulivoimaloiden melupäästöt eivät myöskään vähene ratkaisevasti yön ajaksi. Nykytiedon perusteella yöajan äänitasot ovatkin ratkaisevia tuulivoimaloiden haittoja arvioitaessa. Yöllä voi myös esiintyä erityisiä meteorologisia olosuhteita, jotka edesauttavat melun kantautumista kauas.

Melutasoja laskettaessa olisi YVA:ssa ollut syytä arvioida monipuolisemmin erityyppisissä käyttötilanteissa syntyvää meluhaittaa. Nyt keskiäänitasot laskettiin ainoastaan tuulennopeudella 8 m/s, joten tulosten perusteella ei voida arvioida melutasoja erilaisissa sääolosuhteissa. Tietoa ei ole myöskään pienitaajuisten melun taajuuksien jakaumasta ja kulkeutumisesta. Päästötasoksi laskelmissa on oletettu 108 dB (L_{wa}), joten tätä äänekkäämpiä voimaloita ei tule ottaa käyttöön ilman malliennusteiden tarkistamista. YVA-selostuksen perusteella alueella ei ole muita merkittäviä melulähteitä. Hankkeessa tulisi kuitenkin arvioida voimaloista aiheutuva keskiäänitasojen kohoaminen myös suhteessa nykyiseen taustäänitasoon. Alueella jossa melua ei ennestään juurikaan ole, voidaan vähäisempikin uusi melunlähde kokea häiritsevänä. Joissakin maissa tuulivoimamelun sääntelyn yhtenä lähtökohtana käytetäänkin aiheutuvaa keskiäänitason nousua.

Ns. vilkkuva varjostus aiheutuu auringon paistaessa tietyistä kulmista voimalan roottorin takaa katselupisteeseen. Vilkkuvan varjostuksen on epäilty nopeasti pyörivien tuulivoimaloiden osalta voivan lisätä epilepsia-kohtauksen riskiä, mutta selostuksessa tarkasteltavan kokoluokan voimaloissa riskiä ei ole. Varjostus voidaan silti kokea häiritsevänä. YVA-selostuksen laskelmien mukaan "real case" -tilanteessa varjostusvaikutusalueella (8-h vuodessa varjostusta) on VE 2:ssa (160 m voimalat) 21 asuinrakennusta, VE 1:ssä jo 43. Mallit eivät kuitenkaan huomioi puuston ja maanmuotojen vaikutusta, joten todellinen varjostus on luultavasti vähäisempää. Jatkossa tulisi tarkemmin selvittää kasvillisuuden vaikutus varjostukseen lähimmissä asuinrakennuksissa. Ottamalla käyttöön matalammat voimalat (ja samalla pienemmät roottorit) voidaan varjostusaluetta pienentää. Enimmäisvarjostukselle on Saksassa asetettu ohjearvo 8 h vuodessa. Arvo ylittyy nykyisessä tilanteessa molemmilla vaihtoehdoilla (varjostusta 10-29 tuntia vuodessa yksittäisille asuin- ja vapaa-ajan rakennuksille).

Hankealue on kaavoitettu maa- ja metsätalouskäyttöön, mutta paikalliset käyttävät aluetta myös virkistämiseen YVAan sisältyneen kyselyn perusteella. YVA-selostuksessa on arvioitu alueen säilyvän jatkossakin virkistyskäyttöön soveltuvana. Jos tuulivoimala perustetaan, alueen virkistysarvo kuitenkin alenee. Talvisin virkistyskäyttömahdollisuuksia voi alentaa myös roottoreista putoavan jään vaara. YVA-selostuksessa olisi tarvittu jonkinlainen arvio jään muodostumisen todennäköisyydestä sekä putoamisalueesta – nyt on lyhyesti todettu riskin olevan pieni.

YVA-selostuksessa on arvioitu myös hankkeen ilmastovaikutuksia, jotka ovat positiiviset tuulivoiman vähentäessä runsaasti kasvihuonekaasuja tuottavaa fossiilisten polttoaineiden käyttöä. YVA-selostuksessa on kuitenkin ilmastovaikutusten yhteydessä hieman harhaanjohtavasti käsitelty 0-vaihtoehtoa: hankkeen toteuttamatta jättäminen ei merkitse sitä, etteikö tuulivoimaa voitaisi tuottaa vastaavaa määrää jossain muualla. Joka tapauksessa fossiilisten polttoaineiden korvaaminen esimerkiksi tuulivoimalla on kansanterveydellisestä näkökulmasta erittäin suotavaa

edellyttäen että harkituilla sijoituspäätöksillä onnistutaan minimoimaan terveys- ja viihtyvyyshaitat. Polton hiukkaspäästöjen aiheuttamat merkittävät terveyshaitat saadaan vähenemään, ja toisaalta ilmastonmuutoksesta Suomessakin aiheutuvia suoria ja epäsuoria terveyshaittoja voidaan ennaltaehkäistä.

Maailmalta on näyttöä siitä, että laaja ennakkokeskustelu tuulivoimahankkeesta lisää myönteistä suhtautumista hankkeeseen ja vähentää koettuja meluhaittoja. Nyt suurin osa alueen asukkaista oli saanut tietonsa hankkeesta joko paikallislehdestä tai tuhannelle Kurikan-Ilmajoen asukkalle lähetetyn kyselyn mukana toimitetusta lyhyestä tiedotteesta. Kyselyssä useampi vastaaja kiinnitti huomiota tiedon riittämättömyyteen. Tähän mennessä hankkeesta on järjestetty vain yksi yleisötilaisuus, eikä YVA-selostuksesta selviä kuinka paljon osallistujia tapahtuma keräsi. Tiedottaminen ja lähiasukkaiden osallistaminen näyttääkin jääneen jossain määrin riittämättömäksi. Toteutetussa kyselyssä oli ongelmana alle 4 km etäisyydellä tuulivoimapuistosta asuvien vastaajien pieni määrä. Kyselyn otanta olisi tullut tehdä siten, että lähialueen asukkaat olisivat olleet yllidustettuja. Jo nyt tuloksista näkyy selvästi, että hankealueen lähellä asuvat suhtautuvat hankkeen toteuttamiseen muita kielteisemmin. Kyselyyn vastaamisen teki oletettavasti vaikeaksi se, että osallistujilla oli ennestään hyvin vähän tietoa hankkeesta. Vain 23 % kyselyyn vastanneista palautti kaavakkeen. Koska vastaamatta jättäneitä ei yritetty tavoittaa puhelimitse, ei ole tietoa siitä vastasivatko kaikki yhtä aktiivisesti kyselyyn vai olivatko esimerkiksi tuulivoimaan positiivisesti suhtautuvat aktiivisempia.

Suomessa ei vielä ole tuulivoimapuistoja maa-alueilla, joten lähiasukkaiden kokemukset ensimmäisistä puistoista ja median niistä luomat kertomukset tulevat olemaan ratkaisevia sen kannalta, kuinka kansalaiset tulevaisuudessa suhtautuvat vastaaviin hankkeisiin. Muualta maailmasta tiedetään, että jo rakennetuista puistoista saatetaan valittaa tiheästi, ja toisaalta uusien hankkeiden käynnistäminen on hidastunut yleisen vastustuksen vuoksi. Ensimmäisten hankkeiden huolellinen valmistelu luo pohjaa suhtautumiselle tuulivoiman lisärakentamiseen Suomessa.

VE 2 on niin melu- kuin varjostusvaikutuksiltaan VE 1:tä parempi vaihtoehto. Hankkeen ihmisvaikutusten arviointia olisi helpottanut, jos VE 1 ja VE 2 olisivat selkeämmin poikenneet toisistaan. Lähimmät rakennukset ovat alle kilometrin päässä tuulivoimaloista vielä VE 2:ssakin, etäisyydellä jolla ihmiset toisinaan ovat ilmoittaneet kokevansa meluhaittoja. Kaikkia valituksia ei voida ehkäistä kuin jättämällä hanke toteuttamatta (VE 0), sillä jo tuulivoimaloiden olemassaolo lähialueella voidaan kokea haitaksi.

Tuulivoimapuiston suunniteltu sijoittamispaikka on varsin lähellä asutusta erityisesti siihen nähden, että puisto vääjäämättä tuottaa melupäästöjä. Meneillään olevan maakunnallisen tuulivoimaselvityksen tulokset on syytä huomioida ja niiden valossa arvioida hankealueen soveltuvuutta tuulivoiman tuotantoon suhteessa muihin mahdollisiin sijoitusvaihtoehtoihin. Ympäristöministeriössä on parhaillaan valmisteilla ohjeistukset tuulivoimaloiden meluhaittojen arvioimiseksi. Hankkeen mahdollisessa jatkovalmistelussa ohjeistukset tulee ottaa huomioon jotta meluhaitat voitaisiin minimoida.

Museovirasto

Museovirasto toteaa, että suunnitellulta tuulivoima- alueelta ei tunneta Museoviraston käytettävissä olevien rekisteri- ja arkistoaineistojen perusteella muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Hankkeen toteuttamiselle ei siten ole muinaismuistolain asettamaa estettä.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta asiasta lausuu Etelä- Pohjanmaan maakuntamuseo.

Etelä- Pohjanmaan maakuntamuseo

Etelä- Pohjanmaan maakuntamuseo toteaa lausunnossaan, hankkeella on vaikutuksia Santavuoren virkistysalueen käyttöön olosuhteiden ja tiestön muuttumisen sekä uusien teiden rakentamisen myötä. Puuston yläpuolelle kohoavat tuulivoimalat hallitsevat Santavuoren virkistysalueelta idän suuntaan näkyvää maisemakuvaa. Hankkeen vaikutukset asumisviihtyvyyteen (melu, varjostus ja näkymän häiritseminen) ovat sitä suuremmat, mitä lähempänä hankealuetta asunto sijaitsee. Lausunnossa todetaan, että valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin ja rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ei hankkeella ole vaikutusta. Lähimmät valtakunnallisesti arvokkaat maisema- alueet Ilmajoen Alajoki ja Luopajärvi ovat 8- 11 km päässä hankealueesta. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Koskenkorvan tehtaot sekä Panttilan kylä ja Lakkitehtaan alue ovat noin 4 km päässä hankealueesta.

Maakuntakaavassa (2005) ei ole aluevarausta Ilmajoen- Kurikan tuulivoimapuistolle, joten tuulivoimapuisto on periaatteessa maakuntakaavan vastainen. Tuulivoimahankkeitten yleistyttä on käynnistetty maakuntatasoinen tuulivoimapuistoseelvitys, jossa tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset selvitetään ja tutkitaan tuulivoiman tuotantoon parhaiten soveltuvat alueet. Tuulivoimapuistot tullaan ottamaan huomioon maakuntakaavan päivityksessä. Ilmajoen – Kurikan tuulivoimahankkeen eteneminen on riippuvainen ko. selvityksen tuloksista ja maakuntakaavan päivityksestä.

Maakuntakaavaan on merkitty Jalasjoen jokilaaksoon, noin 1 km päähän hankealueen eteläpuolelle sijoittuva Luopan alueen arvokas kulttuurimaisema- alue. Lisäksi osayleiskaavatyötä varten tehtyjen rakennusinventointien mukaan Kyrönjokilaaksossa on paikallisesti merkittävää rakennuskantaa. Selvityksessä arvioidaan, että hankkeella ei ole näihin alueisiin ja kohteisiin merkittäviä vaikutuksia.

Kaukomaisemassa vaihtoehtojen 1 ja 2 vaikutukset kulttuuriympäristöön eivät olennaisesti eroa toisistaan. Kaukomaisemassa noin 10 km etäisyydellä sijaitsevien tuulivoimaloiden vaikutuksen todetaan jäävän vähäiseksi, vaihtoehdossa 2 hieman vähäisemmäksi kuin vaihtoehdossa 1. Santavuoren siluetti ja metsäinen reunavyöhyke eivät kummassakaan vaihtoehdossa muutu nykyisestä. Myöskään Meskaisvuoren siluetti ei muutu.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arvioinnista. Kulttuuriympäristöihin ja maisemaan kohdistuvien vaikutusten arvioinnit perustuvat riittäviin selvityksiin, joiden perusteella vaikutukset on voitu todeta vähäisiksi. Eniten hankkeella on vaikutuksia Kyrönjoen varrella Kurikan ja Koskenkorvan välillä sekä Jalasjärven Luopan kylän maisema- alueelta avautuviin näkyymiin. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteita tai alueita. Merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt sijaitsevat 4 km päässä hankealueesta. Toisaalta tuulivoimapuiston maisemavaikutukset ulottuvat etäälle, jopa kymmenien kilometrien päähän, joten kaukomaiseman muuttumisen vaikutuksia ei ehkä osata tarpeeksi tarkkaan vielä arvioida. Alueen asukkaiden ja käyttäjien mielipiteitä hankkeesta on syytä kuulla tarkkaan ennen tuulivoimapuiston rakentamista.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry Etelä- Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry ja Etelä- Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry ovat laatineet yhteisen lausunnon arviointiselostuksesta, jossa todetaan seuraavaa.

Yhdistystemme mielestä Suomessa tulee lisätä merkittävästi tuulivoimatuotantoa. Tuulivoimaloita rakentamalla voidaan vähentää sähköntuotannossa syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä ja näin voidaan ehkäistä ilmastonmuutosta. Tuulivoiman sijoittamispäätökset tulee kuitenkin tehdä niin, etteivät ne vaaranna merkittäviä luontoarvoja. Tuulivoima on uusi ilmiö, joten lainsäädäntömme ja kaavoitukseen liittyvä ohjeistus käsittelee tuulivoimaa vajavaisesti. Esimerkiksi tuulivoimaan varattuja alueita ei ole määritelty lainkaan voimassa olevassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa. Maakunnan alueella on tämän tuulivoimapuiston lisäksi suunnitteilla jo useita muitakin pitkälle edenneitä tuulivoimahankkeita. Kuitenkin vasta nyt on käynnistynyt maakuntakaavan päivittäminen tuulivoiman osalta. Tämä takaperoinen järjestys tuo omalta osaltaan ongelmia tuulivoimapuistojen hyväksyttävyydelle.

Santavuoren-Meskaisvuoren alue sijaitsee keskellä avoimia Kyrönjoen ja Jalasjoen viljelylakeuksia. Tuulivoimapuiston rakentaminen aiheuttaisi väistämättä merkittäviä muutoksia maisemallisesti arvokkaille alueille. Nämä maisemalliset muutokset ja luontoa pirstovat tuulivoimalat, sähkölinjat, uudet tiet ja maaleikkaukset muuttaisivat hyvin luonnontilaisena säilynyttä ja maakunnallisesti arvokasta luontokokonaisuutta voimakkaasti.

Toteutusvaihtoehdossa 1 Santavuoren-Pikku Santavuoren valtakunnallisesti arvokkaille kallioalueille on suunniteltu tuulivoimaloita. Vaikka ko. sijoituspaikkojen lähiympäristöt ovatkin menettäneet maisemallisia arvojaan metsänhakuissa, vaarantaisi voimaloiden rakentaminen juuri niitä suojeluarvoja, joita kallioalueiden luokitusstatuksella halutaan suojella. Jos tuulivoimapuisto toteutuu, olisi hankevaihtoehto 2 näiltä osin parempi. Toisaalta miltei yhtä merkittäviä luonto- ja maisema-arvoja on Meskaisvuorten lakialueilla. Jos sinne suunnitellut voimalat, kokoamisalueet ja tielinjat rakennetaan, edellyttää se puustonhakkuita ja maaston voimaperäistä muotoilua. Näiltä osin menetettäisiin varsin luonnontilainen ja omaleimainen kokonaisuus. Hankevaihtoehdossa 1 voimalat 1, 2 ja 10 ja hankevaihtoehdossa 2 voimalat 1, 2, 10 ja 12 ovat näiltä osin ongelmallisia. Samat voimalaitospaikat vaarantavat pahiten myös alueelta löydetty huomionarvoiset luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteet.

Tuulivoimapuiston hanke- ja aluevaihtoehdoissa olisikin tärkeää miettiä mahdollisuutta siirtää voimalat Santavuoren, Pikku Santavuoren ja Meskaisvuorten rinteiltä nykyisen hankealueen itä- ja koillispuolen kallioalueille ja luontoarvot ovat em. alueita vaatimattomammat.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen pohjamateriaalina käytetyt luontotyyppi- ja lajistosiselvitykset on pääsääntöisesti tehty hyvin. Koska tuulivoimaloiden sijoituspaikkoja ja tielinjauksia on muutettu tehtyjen luontoselvitysten jälkeen, on uusien rakennusalueiden ja huoltoteiden kasvillisuus, luontotyypit ja eläinlajisto kuitenkin syytä selvittää. Hankkeen lajistosiselvityksissä on myös puutteita luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittujen ja erityistä huomiota vaativien lajien kohdalla. Liito-oravien mahdollinen esiintyminen em. uusilla sijoituspaikoilla on selvitettävä. Lisäksi olisi tehtävä lepakkokartoitus, joka on nyt kokonaan laiminlyöty. Tuulivoimalat muodostavat luontodirektiivin suojaamille lepakoille merkittävän riskin. Kartoitus on tehtävä lepakkokartoitusta varten kehitettyä lepakkodetektoria apuna käyttäen. Myös arviointi viitasammakoiden esiintymisestä hankealueella on tehtävä.

Molemmilla tuulivoimapuiston toteuttamisvaihtoehdoilla olisi myös vaikutusta alueen linnustoon. Pesimälinnustosta eniten kärsisivät metso ja huuhkaja. Molemmat lajit ovat lintudirektiivin liitteen 1 lajeja, so. Niiden huomioimiseen on kiinnitettävä erityishuomiota. Metson kannalta ongelmallisin rakennuspaikkavaihtoehto on voimalapaikka 9. Se sijaitsee keskellä Heininevankallion soidinpaikkaa ja voimalan rakentaminen mitä ilmeisimminkin tuhoaisi soittimien. Huuhkajan kannalta haitallisimpia rakennuspaikkoja ovat VE1:n rakennuspaikka 10 ja VE2:n rakennuspaikat 10 ja 12. Huuhkajan käyttämä pesimäpaikka sijaitsee niiden välittömässä läheisyydessä.

Tuulivoimapuiston rakentamisella olisi vaikutusta myös alueen kautta muuttaviin lintuihin. Nyt laadittu muuttolintuselvitys antaa vain osittaisen kuvan Santavuoren-Meskaisvuoren kautta tapahtuvasta muutosta. Muuttolintujen käyttämät reitit vaihtelevat vuosittain ja esimerkiksi metsähanhien muuttoparvet voivat lentää aivan hankealueen ylitse. Esimerkiksi 28.9.2008 metsähanhien muutto kulki Meskaisvuorten ylitse voimalapisteen 1 kautta. Tuulivoimalat muodostavat merkittävän riskin matalalla muuttaville hanhille. Tuulivoimaloiden lapojen havaittavuutta pitäisi lisätä paitsi päivämerkinnöin myös ns. uv-maaleilla.

Tuulivoimaloiden kaukomaisemavaikutuksia on arviointiselostuksessa kuvattu hyvin. Sähkönsiirtoon tarvittavien rakenteiden maisemavaikutuksia ei ole kuitenkaan kuvattu lainkaan. Rakennettavalta sähköasemalta sähkö on tarkoitus johtaa 2,1 km pituisella 110 kV voimajohtolla Seinäjoki-Kurikka voimajohtolle. Suunnitellun uuden voimalinjan korkeus on 20 metriä, ja tarvittavan johtokäytävän ja sen reunavyöhykkeiden leveys on 46 metriä. Uudella linjalla on merkittävä maisemaa heikentävä vaikutus. Tuulivoimaloilta sähkö on tarkoitus johtaa maakaapeleilla sähköasemalle. Arviointiselostuksen mukaan ilmajohtoja käytetään vain poikkeustapauksissa. Koska hankealue on kauttaaltaan hyvin kallioista, on ilmeistä että ilmajohtoja joudutaan käyttämään runsaasti. Ilmajohtot pirstovat maisemakuvaa ja luontoa. Näiltä osin ympäristövaikutusten arviointi on toteutettu puutteellisesti.

Alustavissa tuulivoimapuiston rakentamissuunnitelmissa todetaan, että maaleikkaus- ja pengerrystöihin tarvitaan noin 100 000 kuutiota maamassoja. Lisäksi todetaan, että tiestön ja asennuskenttien rakentamiseen tarvitaan 80 000 kuutiota maamassoja. Nämä maa-ainekset on tarkoitus hankkia mahdollisimman läheltä hankealuetta. Maa- ja kalliokiviainesten ottamisesta syntyy merkittäviä ympäristövaikutuksia eikä niitä ole kuvattu arviointiselostuksessa lainkaan. Tämä on vakava puute hankkeen kokonaisvaikutuksia pohdittaessa. Tiestöjärjestelyiden kuvaamisessa on myös puutteita, koska hankevaihtoehdon 1 tielinjoja ei ole merkitty karttoihin. Vakava puute on myös se, että suojelunarvoisia muinaisrantamuodostumia ei ole kartoitettu kaikilta tieosuuksilta.

Alueelle suunnitellut tuulivoimalat, sähkölinjat ja muut rakenteet tulisivat väistämättä heikentämään lähiseudulla asuvien ihmisten asumisviihtyvyyttä. Näin laajan tuulivoima-alueen sijoittaminen alueelle tulee paikallisille asukkaille yllätyksenä, koska minkään tasoissa kaavoissa ei aluetta ole varattu näin teolliseen toimintaan. Asumisviihtyvyyttä heikentävät lähi- ja kaukomaisemassa tapahtuvat muutokset, voimaloista syntyvä melu sekä tuulivoimaloiden lavoista syntyvät varjostukset. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa todetaan voimalaitoksista syntyvän melutason olevan pääsääntöisesti asumiseen käytettävien alueiden ohjearvojen alapuolella. Tällä alueella se tarkoittaa melun voimakasta lisääntymistä, koska tällä hetkellä melua tuottavaa toimintaa ei ole lainkaan. Toisaalta ns. vilkkuva varjostusvaikutus tulisi heikentämään viihtyvyyttä kymmenissä asuinrakennuksissa. Myös näiltä osin olisi tuulivoimapuiston hanke- ja aluevaihtoehdoissa syytä miettiä mahdollisuutta siirtää voimalat Santavuoren, Pikku Santavuoren

ja Meskaisvuorten rinteiltä nykyisen hankealueen itä- ja koillispuolen kallioalueille, joilla asutusta ei ole.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ Liikenne ja infrastruktuuri

Lausunnon mukaan arviointiselostuksessa todetaan, että tuulivoimapuiston rakentamisaikaiset kaluston ja tarvittavien materiaalien kuljetukset tapahtuvat yleensä useita kymmeniä metrejä pitkinä lavettikuljetuksina, jotka vaativat tiestöltä kantavuutta ja loivia kaarresäteitä. Hankkeen rakentamisen vaikutuksia liikenteeseen ja tieverkkoon on arvioitu hyvin yleisellä tasolla. Arviointiselostuksessa todetaan kuljetusten tapahtuvan erikoiskuljetuksina ja tarvitsevat mahdollisesti siltavalvontoja, porttaalien poistoja ja sähkökaapeleiden nostoja ym. Hankealueelle erikoiskuljetukset tuodaan valta- ja kantateiltä paikallisteitä pitkin rakennuspaikalle. Liikenne ja infrastruktuurin vastuualueen mielestä tämä voi aiheuttaa paikallisteille parantamistoimenpiteitä, jotka tulee huomioida jatkosuunnittelussa, jotta raskaat ja pitkät kuljetukset ovat mahdollisia hankealueelle.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj toteaa launnossaan, että yhtiö on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiö on lausunut arviointiohjelmavaiheessa tuulivoimalaitosten liityntävaatimuksista ja liittämistä kantaverkkoon. Käytännössä Fingrid laatii ja ylläpitää alueen sähkönsiirtoverkkojen kehitystarpeita yhteistyössä alueelle voimantuotantoa suunnittelevien tahojen kanssa. Näin varmistetaan teknistaloudellisesti parhaat verkkoratkaisut ja liityntäluvut. Tuulipuistojen verkkoliityntä ja liittymisjohdot kuuluvat olennaisena osana tuulivoimapuistoon ja sen toteuttamismahdollisuuteen.

EPV Tuulivoima Oy:n suunnittelemaa tuulivoimapuistoa ei ole suunniteltu liitettävän kantaverkkoon, vaan 110 kV jännitteiseen Etelä- Pohjanmaan Alueverkko Oy:n alueverkkoon. Hankkeesta vastaavan yhtiön tulee näin ollen olla yhteydessä ko. alueverkkoyhtiöön liittymän ja tarvittavan sähkön siirtokapasiteetin suunnittelua varten. Alueverkko vastaa Fingrid Oyj:n suuntaan kantaverkon liittymisvaatimusten täyttymisestä kantaverkon liityntäpisteissään. Yhtiöllä ei ole muuta huomauttamista arviointiselostuksesta.

3.2 Mielenpiteet

Mielenpide 1

Mielenpiteen esittäjä on ostanut vuosi sitten kodin Tuiskulankylästä. Asuinpaikkaa valitessa tärkeimpiä kriteereitä ovat olleet puhdas ja rauhallinen luonto, mahtavat ulkoilumahdollisuudet (mm. ratsastus), hyvät kulkuyhteydet ja mukava kyläyhteisö. Hän kysyy miksi tämä idylli tuhoaan ja toteaa, että lähialueen asukkaille ei ole tullut minkäänlaista kyselyä. Kirjoittaja ihmettelee miten käy asumisviihtyvyyden ja luontoarvojen, mitä vaikuttavat meluhaitat, valohaitat ja metsän tuhoaminen.

Mielenpide 2

Mielenpiteen esittäjä asuu hankealueella ja on huolestunut tuulivoimapuiston vaikutuksista asuinviihtyvyyteen, alueen hyviin luontopolkuihin ja virkistyskäyttöön muutoinkin. Nyt alueella on

kota jota käytetään virkistykseen ja ulkoilijoita, metsästäjiä ja ratsastajia liikkuu siellä paljon. Luonnon takia on alueelle muuttanut paljon nuoria perheitä, metsä on lähes luonnontilainen. Kylän kasvaminen loppuisi jos tuulivoimapuisto rakennetaan koska kukaan ei halua asua sen kupeessa. Mielenpaineissa todetaan, ettei Suomessa ole yhtään tuulivoimapuistoa näin lähellä asutusta, haittoja asukkaille ei voida tietää, ja että asukaskyselyjen tulokset ovat aivan harhaanjohtavia koska lähimmiltä asukkailta ei ole kysytty mitään. Hanke koskee mielenpaineen esittäjää, koska hän asuu 800 metrin päässä lähimmästä myllystä, ja hän vastustaa ehdottomasti hanketta.

Mielenpaine 3

Mielenpaineen esittäjän mielestä arviointiselostuksessa on huomioitu asioita epätasaisesti. Ympäristövaikutukset on arvioitu biologiselta ja geologiselta kannalta, mutta ei lainkaan siltä kannalta miten tuulivoimapuisto vaikuttaisi alueen asukkaisiin, maisemallisiin arvoihin historiallisiin arvoihin, virkistykseen ja asukkaiden kiinteän omaisuuden arvoon.

Kirjoittaja huomauttaa, että Santavuori edustaa ilmajokisille ennen kaikkea maisemallista ja historiallista arvoa. Santavuori on Nuijasodan taistelulenttä kuten sen alapuolella oleva Piirtolankangas ja Kapalankangas. Lähes jokaisesta ilmajokisesta suvusta meni miehiä näissä taisteluissa eikä 3000 talonpojan henki ollut mikään pikkujuttu näillä lakeuksilla. Nuijasodan verisimmät taistelut käytiin täällä ja kunnan nettisivuilta löytyy asiasta enemmän tietoa mm. seuraavaa:

" Nuijasodan tulos: Santavuoren taisteluun päätynyt nuijasota vaati yhteensä noin 3000 talonpojan hengen eli noin 1,5 % suomalaisista. Ilmajoen kylissä kolmannes ja Santavuoren lähikylissä peräti kaksi kolmannesta isännistä vaihtui nuijasodan seurauksena. On arvioitu, että sodan jälkeen Ilmajoen elintaso laski tasolle, jolla se oli ollut sata vuotta aikaisemmin. Inhimillisistä ja aineellisista tappioista huolimatta sota voitettiin poliittisesti. Klaus Fleming kuoli äkillisesti ja Kaarle- herttua kukisti katolisen Sigismundin Ruotsin valtaistuimelta. Suoraan Tukholman kanssa asioimaan tottuneet pohjalaiset talonpojat saivat pitää maansa omistuksessaan ja aateliston synty maakunnassa estyi." (Lähteet: Etelä-Pohjanmaan kotiseutuhistoria, Heikki Ylikangas: Nuijasota, Perinnealbumi Etelä-Pohjanmaa I. Päätoim. Olavi A. Antila).

Oma maisema on myös paikallisille arvokas. Tuulivoimalat pilaisivat maisemaa, ja kirjoittaja epäilee, että alun 20 kpl jälkeen niitä ennen pitkää olisi sata. Voimalat ovat niin korkeita ja näkyviä että ihmiset eivät osaa kuvitella niitä toteutuneina ja siksi eivät vastusta.

Kirjoittaja viittaa myös siihen että Pikku- Santavuorella on jopa valtakunnallisesti arvokas kallioalue ja merkittäviä geologisia piirteitä edustavat erityisesti muuallakin hankealueella kalliomäkien rinteillä levittäytyvät laajat Itämeren kehitykseen liittyvät muinaisrantojen kivikot ja rantavallit eikä näitä arvoja tulisi lopullisesti menettää muutaman veroneuron tähden. Mielenpaineen esittäjä on kuullut että tuuliolosuhteiltaan parempi paikka löytyisi Koskenkorva- Jurva tien varresta ja toteaa, että siellä voimalat eivät osuisi kulttuurimaiseman keskelle.

Hän huomauttaa, että alueen laidalla on noin 50 asuintaloa ja tilaa, sekä noin 30 hevosen ratsastustalli, jonka ratsastajat käyttävät Santavuoren aluetta maastoratsastusalueena ja otaksuu, että tuulivoimalat ja niiden melu varmasti säikäyttävät hevosia niin, että ratsastusmahdollisuudet loppuvat jo rakennusvaiheessa. Alueella on myös pientalleja ratsastushevosille. Asukkaiden talojen ja tonttien arvo laskee voimaloiden tullessa melkoisesti.

Kirjoittaja pitää vaikutusta työllisyyteen kyseenalaisena, ainakin mitä tulee paikkakuntalaisten työllistymiseen. Verotuloja hän ei myöskään pidä merkittävinä ja huomauttaa, että vastaavia summia laitetaan milloin mihinkin ns. tärkeään hankkeeseen kuten lentoliikenteen tukemiseen, Seinäjoen ohitustien rakentamiseen jne. Mielipiteen esittäjä toivoo lopuksi, että tuulivoimat sijoitettaisiin järkevämpiin paikkoihin, hän ei vastusta niitä sinänsä.

Mielipide 4

Mielipiteen esittäjä toteaa, että lähin tuulivoimalaitos sijaitsee vain noin kilometrin etäisyydellä hänen talostaan. Häntä huolestuttavat eniten ääni- ja varjostusvaikutukset, joista ei ole saanut tietoa, on vain itse joutunut tutkimaan ja onkin löytänyt internetistä karmeita esimerkkejä. Hän huomauttaa, että nämä vaikutukset tulee tutkia tarkasti ja informoida alueen asukkaita, eikä pidä saamista kuntien päättäjien vastauksista joiden mukaan jonkun olisi vain uhrauduttava.

Hän on kuusi vuotta sitten perheineen palannut kotiseudulle 10 vuoden työkomennuksen jälkeen Etelä-Suomesta ja löysi mielestään täydellisen ja rauhallisen asuinpaikan upealla mäennyppylällä suurella tontilla, johon myös jonkun lapsista toivotaan aikanaan rakentavan. Tuulimyllyjä hän pitää kuitenkin aikamoisena peikkona perheen suunnitelmille. Ensinnäkin viihtyvyyden suhteen ja kukaan ei myöskään tunnu tietävän varmuudella, mikä on hankkeen vaikutus rakennusmääräykseen. Hän ihmettelee, että hanketta suunnitellaan alueelle jossa asuu ihmisiä joka puolella hankealuetta. Ihmiset, jotka ovat hakeutuneet asumaan seudulle, rauhan ja luonnonkauneuden vuoksi, tulisi paremmin ottaa huomioon myllyjen sijainnista päätettäessä.

Mielipide 5 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät kertovat perheensä olevan yksi hankkeen lähiasukasperhe. Lähin tuulivoimala sijoittuisi alle kilometrin päähän kodista. Samalla omalla maalla asuu lisäksi vaimon äiti, jonka asunto on 460 metrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Asunnot ovat melu- ja varjostusvyöhykealueella. Myös näkymä tulee hallitsemaan molempia pihapiirejä, koska rakennettaessa tarkoitus on ollut pihan suuntaaminen kohden Santavuoren metsää ja luontoa. Ympäristöselostuksessa vakuutellaan, ettei melu- ja varjostushaittoja esiinny, tai vain vähäisiä. Arviointi on tehty laskennallisilla perusteilla eikä mittaustuloksia ole joita olisi voitu käyttää arvioinnin pohjana. Kokoluokan 160 m torni + 60 m siipi tuulivoimaloita eivät kirjoittajat tiedä olevan muualla kuin Saksassa ja sielläkin merellä.

Mielipiteen esittäjät kysyvät kuka vastaa jos haitat asumiselle todetaan vasta jälkikäteen terveydelle haitalliseksi ja asumista ja rakentamista ryhdytään rajoittamaan, ELY- keskus lausunnon antajana, EPV Tuulivoima Oy rakennuttajana vai kunta rakennusluvan myöntäjänä. Ja kuka korvaa mahdolliset kiinteistöjen arvonalennukset, joihin YVA: ssa ei ole otettu kantaa. Kuinka asukas voi asumisviihtyvyyteen panostaessaan tietää että kaavoituksessa maa- ja metsätalousalueeksi ehdotettu alue voi yllättäen muuttua teollisuusalueeksi. Terveysriskeihin ei selostuksessa ole otettu kantaa, eikä siihen miten tulee toimia, jos niitä esiintyy.

Paikallista työllistävää vaikutusta kirjoittajat pitävät kyseenalaisena hankkeen kokoluokka huomioon ottaen.

Asukaskysely on lähetetty tuhannelle ihmiselle mutta vain muutamalle jotka asuvat haitta- alueen sisällä. Lähiasukkaisiin olisi pitänyt alusta alkaen olla paremmin yhteydessä ja ottaa huomioon heidän viihtyvyytensä ja terveystarpeensa. Naapuruussuhdelain 17.1§:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitystä ei ole huomioitu hankkeen yhteydessä. Tuulivoimaloille olisi muualla parempia paikkoja ja

riittävät tuuliolosuhteet, esimerkiksi Ilmajoella Tervahaminanmäki ja Tuulianneva, Kurikassa Kurjenneva ja Niinistön alue. Käytöstä poistuvia turvenevoja voisi hyödyntää.

Sähkölinja tulee myös kulkemaan osittain kirjoittajien maalla, samoin mahdollisesti tielinjan oikaisut, pahimmassa tapauksessa lähes pihapiiriä koskettaen. Alueella on monia yksityisiä kaivoja ja porakaivoja ja mielipiteessä kysytään, miten hanke vaikuttaa niihin ja kuka korvaa jos kaivot kuivuvat.

Televisiolähetyksen näkyvyyden kanssa on alueella jo ollut ongelmia. Tuulivoimaloiden vaikutuksiin näkyvyyteen ei ole otettu kantaa YVA- selostuksessa. Laajakaistaakaan ei näytä olevan tulossa alueelle ja mielipiteessä kysytään, miten asioita voi jatkossa seurata.

Suurena häiriötekijänä pitävät kirjoittajat erityisesti mahdolliseen rakennusaikaan liittyvää liikennettä; 12 500 rekkakuormaa = 25 000 kuorma- autokuormaa ja 100- 200 kpl erikoiskuljetuksia selostuksen mukaan. Varpahaiskyläntie on kapea, pohjat pehmeitä ja keväisin pitkään todella huonossa kunnossa. Mielipiteen esittäjät ihmettelevät miten paikalliset pääsevät kulkemaan kuljetusten seassa ja miten paljon kuljetukset rikkovat tiestöä. YVA: ssa on mainittu mahdollinen betoniasema, mutta ei kerrota minne se tulisi tai mitkä sen luontovaikutukset ovat, ja murskataanko silloin Santavuoren peruskalliosta aineksia.

Koko eteläpohjalainen maisema, osa "kansallista maisemaa", tulee muuttumaan tuulivoimapuisto-hankkeen myötä, ja kysytään voitaisiinko enää puhua kulttuurimaisemasta jos suojelukohteiden lisäksi näkyy teollisuuslaitoksia korkealla muun ympäristön yläpuolella. Varsinkaan ristikkorakenteiset tornit eivät kirjoittajien mielestä sovellu maisemaan.

Santavuoren alueen luonto on muutoin alavaan alueeseen nähden poikkeava; pirunpeltoja, muinaisrantoja, luontoreittejä, monipuolinen eläimistö. Tälle alueelle on tulossa 13 km pituudelta 6 m leveitä huoltoteitä, joita arviointiselostuksen mukaan paikoitellen levennetään jopa kymmeneen metriin. Tiet ja voimaloiden vaatima maapohja tulevat haittamaan eläimistöä. Kuusimetsiköissä asuu liito-oravia, toinen merkittävä asukas on lepakko. Niitä on Santavuoren alueella ja läheisyydessä havaittu, mutta vaikutusarvioinnissa niitä ei ole selvitetty. Vuorella on tyyppillisiä lepakkojen asuinpaikkoja kuten kivikkoja, kalliohalkeamia ja onkaloita. Voimaloiden läheisyys saattaa haitata lepakoiden elämää. Vaikutusarvioinnissa on muutamana päivänä tehty muuttolintuseurantaa. Paikalla asuvana voi todeta, että alueen yli lentää keväisin ja syksyisin mm. useita kurki-, joutsen- ja hanhiparvia, ja lintuja laskeutuu myös Santavuoren ja KT 67 tien välisille pelloille. Viime kesänä tuulivoimapuistoalueella asui useampia kurkiparvia koko kesän, käyden välillä lähipelloilla. Metsoista ja suurista teeriparvista on useita havaintoja Santavuoren alueella.

Aluetta käytetään laajasti virkistykseen ja ulkoiluun. On myös luontopolkuja, jopa Seinäjoelta alkava, laavu ja kuntorata. Alueella on pidetty suunnistuksen SM- kisoja ja maakuntahiihtoja. Maastossa on harrastajilla omia ratsastusreittejä. On vaikea kuvitella, että alueelle suunnitellut 10 ha tuulivoimaloiden alusmaata ja 13 km huoltoteitä parantavat ihmisten ja luonnon välistä harmoniaa.

Mielipiteen esittäjät kannattavat nollavaihtoehtoa ja ihmettelevät onko hyväksyttävää toteuttaa hanke jossa on niin paljon epäselviä, todentamattomia asioita ja joka tulee niin lopullisesti ja rajusti vaikuttamaan alueen asukkaisiin ja luontoarvoihin. Tämän tuulivoimapuiston perustamalla tekisimme omasta kulttuurimaisemastamme ja lähiympäristöstämme täysin hakuilla ja tehtailla pilattuihin sademetsiin vertailukelpoisen maiseman.

Mielipide 6

Tuulivoimapuiston lähin tuulivoimalaitos tulisi 460 m päähän mielipiteen esittäjän asunnosta. Sitä hän ei voi hyväksyä, eikä kukaan ole kysynyt häneltä mitään, vaikka lähes hänen pihalleen tehtäisiin korkea ääntä pitävä ja vilkkuva torni. Asunto on rakennettu 12 vuotta sitten metsän keskelle, jotta hän voisi asua luonnon keskellä. Hän ei hyväksy sitä, että tämä mahdollisuus nyt ollaan viemässä tuhoamalla Santavuoren luonto.

Mielipide 7 (2 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät ovat nollavaihtoehdon kannalla; tuulivoimaa vastaan ei ole mitään, mutta puiston paikka on heidän mielestään väärä. Hanke aiheuttaa luonnonvaraisen metsä- ja kallioalueen tuhoutumisen sekä vaikuttaa kaikkien lähialueella asuvien asumisviihtyvyyteen ja talojen arvon alenemiseen. He kysyvät perustuslain 20 § viitaten, onko lain mukaista rakentaa tuulimyllyjä näin lähelle vakituista asuntoa. Tiedotusvälineissä on ollut viikolla 3 tammikuussa tietoja, että tuulivoimalaa ei saa rakentaa 1 km lähemmäksi asuntoja. Kirjoittajat asuvat Meskaisvuoren länsirinteellä, 600m hankealueen rajalta ja 875 m lähimmästä tuulivoimalaitoksesta. Suunniteltu rakennus- ja huoltotieyhteys tulisi lähimmillään sijaitsemaan noin 200 m heidän omakotitalostaan, joka on rakennettu kokonaan kalliooperustalle. Myös porakaivo, josta käyttövesi saadaan, on kallioon porattu. Rakentamisaikana saattaa kallion louhimisen ja räjäytystöiden yhteydessä talon perustus tai kaivo vahingoittua. Liikenne häiritsee asumista pahoin. Tie tulisi kulkemaan pohjavesialueen läpi ja on vaara, että vesi voi saastua. Mielipiteen esittäjät eivät hyväksy, että tietä tehdään ollenkaan etelästä Meskaasentieltä Meskaisvuorelle. Ellei EPV Tuulivoima Oy luovu hankkeesta kokonaan, niin kirjoittajat vaativat, että myllyt 1, 2, 10 ja 12 poistetaan hankkeesta, jolloin huoltotietä Meskaisenvuorelle ei tarvitse tehdä.

He toteavat, että muuttivat toukokuussa 2003 juuri valmistuneeseen kotiin eläkepäiviä viettämään rauhallisella alueella, eivätkä hyväksy että rauha viedään tien rakentamisella. Kyseessä on pitkäkestoinen, melua, pölyä ja mahdollisia vaurioita ja jatkossa liikennettä lisäävä haitta. Vaurioista tullaan vaatimaan korvausta.

Arviointiohjelmavaiheessa vuonna 2009, esitettiin mielipiteessä kysymys vaikutuksesta television näkymiseen Postitien- Meskaasentien alueella. Tästä asiasta ei ole YVA: ssa nytkään mitään mainintaa. ELY- keskuksen on pyydettävä lausunto myös YLE:ltä ja Digitalta koska ne omistavat ja operoivat Lapuan lähetysasemaa. Tuulivoimapuisto toteutuessaan sijoittuu kyseisen alueen ja lähetysmaston väliin mahdollisesti häiriten jo ennestään huonoa signaalia.

Lopuksi kirjoittajat esittävät, että jos Kurikkaan on pakko tehdä tuulivoimaa, ja Kurikan kaupungin imago sähköystävällisenä kaupunkina sitä vaatii, niin tuulivoimapuisto rakennettaisiin Niinistön alueelle, kuten maakuntaliito ja Kurikan kaupunginjohtajakin lehtiartikkelissa sanoo ja suosittelee.

Mielipide 8

Mielipiteen mukaan hankkeessa ei ole otettu huomioon asutusta eikä uniikkia luontoa. Tuulivoimapuiston sijoituspaikka on todella huono ja ajattelemattomasti ehdotettu kaavaluonnoksessa. Mielipiteessä todetaan, että maisemalliset arvot tulisi ottaa vakavammin huomioon; Santavuoren ja Meskaisvuoren alueella on kilometreittäin vaelluspolkuja sekä laavuja ja kotia, jotka ovat ahkerassa käytössä, koskemattoman luonnonrauhan keskellä. Luonnossa ei ole taustamelua ja siellä voi nauttia hiljaisuudesta ja ladata akkujaan. Mielipiteen esittäjä liikkuu paljon alueella ja tapaa siellä joka kerta myös muita luonnonrauhan hakijoita. Alueen virkistyskäyttö on

huomattavaa ja alue on myös uniikki, koska lakeuksilla ei ole liiemmästi mäkiä. Arvokkaan alueen luonnontila pitäisi ehdottomasti säilyttää myös tuleville sukupolville. Teräsmetsässä ei kukaan halua liikkua, eikä siellä voi kuunnella hiljaisuutta tai nauttia luonnontilaisesta luonnosta. Mikäli voimalat rakennettaisiin, alueelle ei enää juuri jäisi metsää rakennustöiden takia.

Virkistyskäyttö on tärkeää sekä alueen asukkaille, että hevosharrastajille maakunnastakin. Metsä on turvallinen ja rauhallinen paikka kulkea hevosten kanssa. Isot myllyt meluhaittoineen, valoineen ja varjostuksineen sekä teiden muuttaminen murske- ja sepeliteiksi estäisi hevosharrastajilta alueen käytön. Alueelle on tullut viimeisen 2 vuoden aikana 3 uutta tallia, tärkeänä syynä juuri vertaansa vailla olevat maastot ja rauhallinen ympäristö. Mielipiteessä kysytään, miten Tuiskulankylän hevositystoiminnan kävisi hankkeen myötä.

Mielipiteessä todetaan, että Suomessa on vielä vähän tuulivoimapuistoja eikä näin suuria voimaloita ole vielä missään. Monissa naapurimaissa on haittojen vuoksi jouduttu muuttamaan suosituksetäisyyttä asutukseen. Esim. meluhaitat (sekä resonointi, välkehtiminen ja voimaloiden valaistus) on arvioitu rajusti alakanttiin ja ihmisten kiinteistöjen arvot ovat laskeneet sekä talot tyhjentyneet. Mikäli näin monta ja näin korkeaa voimalaa halutaan rakentaa samalle alueelle, eikö olisi järkevää tehdä ensimmäinen puisto johonkin missä ei ole ihmisten asuinympäristöä, esim. Kurikan ja Jurvan rajamaastoon, jolloin voitaisiin kerätä kokemuksia ja sen pohjalta harkita voisiko vastaavaa sijoittaa ihmisten asuinympäristön välittömään läheisyyteen? Mielipiteen esittäjä kysyy, onko olemassa varmaa tietoa hankkeen vaikutuksista ja kuka ottaa aidon vastuun monen ihmisen ja kokonaisen kylän/kylien elinmahdollisuuksien pilaamisesta?

Mielipiteen esittäjä mainitsee meluhaitan, visuaalisen haitan, vaarallisuuden (jääät ja onnettomuudet), varjostuksen sekä välkkyvät valot; lapsen perhehoitopaikka sijaitsee meluhaitta-alueella ja talon välittömään läheisyyteen muutaman sadan metrin päähän on suunniteltu jättiläistuulivoimaturbiini. Mielipiteessä kysytään, rakennusaikana onko turvallista kuljettaa lapsi hoitoon ja missä ympäristössä he voivat ulkoilla, kuka vastaa näistä asioista ja onko tähän suunniteltu toimintamallia? Mielipiteen esittäjä toteaa että rakennusaika on pitkä. Räjähdykset, rekkaliikenne ja muu räjäytystyö kestää 2 talvea ja 2 kesää ja vaarantaa monen asukkaan normaalia elämää jolloin elinolosuhteet heikentyvät varmasti.

Mielipiteen esittäjä toteaa, että kyläläisten tulee itse puolustaa itseään ja tuleville sukupolville on turha kertoa, että eräiden intressien vuoksi asuinympäristömme ja harrastusmahdollisuutemme pilattiin. Mielipiteessä kysytään, joutuvatko alueen asukkaat muuttamaan muualle ja miten käy kiinteistöjen arvon alueella? Meskaisen alueelle on muuttanut/syntynyt 30-40 asukasta vuoden 2003 jälkeen, mitä pidetään loistavana asiana mutta kysytään, kuka haluaa tulevaisuudessa muuttaa kauniille Postitien/Tuiskulan alueelle jos tuulivoimapuiston teollisuusalue toteutuu? Mielipiteen esittäjä ei olisi itse aikoinaan muuttanut alueelle, jos tilanne olisi ollut tiedossa ja toteaa että kaavamuutoksella rakentaminen on hankalaa ja epäilee että jatkossa lapset tulisi kuljettaa kouluun kirkonkylälle.

Mielipiteen esittäjä kysyy, miksi tuulivoimapuisto olisi erityinen juuri Kurikalle, koska matkailunähtävyydestä tuskin voitaisiin puhua. Kaupungin strategiset tavoitteet asukasluvun nostoon ei toteudu, koska tuulivoimapuisto vähentää asukkaita alueelta. Mielipiteen esittäjän mukaan ainoa hyöty hankkeesta on kiinteistöverohyöty kaupungille, mikä pysyisi vaikka voimala perustettaisiin esim. asumattomalle metsämaalle Kurikan ja Jurvan rajamaastoon.

Mielipiteessä esitetään, että aluetta kehitettäisiin sen luontaisen kehityssuunnan mukaan esim. hevosharrastuksen ja siihen liittyvien elinkeinojen tukemisen suuntaan. Mielipiteen esittäjä

korostaa, ettei vastusta tuulivoimaa, mutta sen sijoituspaikasta ei voida maksaa näin kovaa hintaa välittämättä ihmisistä ja luonnonarvoista. Mieliapiteessä pyydetään lopuksi nöyrimmin, että asiaan paneudutaan perusteellisesti ja otetaan opiksi virheistä, joita naapurimaissa on tehty. Myös imagosyistä tulisi tehdä alueen asukkaiden ja luonnon kannalta paras ratkaisu sijoittamalla tuulivoimapuisto liittyneiden kuntien välimaastoon.

Mielipide 9 (4 allekirjoittajaa)

Hankealueen kiinteistönomistajat esittävät mieliapiteenään, että hanke pilaa Santavuoren maisemallisen ja virkistyskäytöllisen sekä historiallisen (esim. nuijasota) arvon, mutta jos hanke haitoista huolimatta etenee toteutukseen asti, tulee haittoja pienentää seuraavasti:

-VE 2 on vähemmän haittaa aiheuttava. VE 1 ei tule kysymykseen. VE 2:ssakin myllyjen sijaintien suhteen voisi alueen maapohjan käyttöä vielä optimoida eli tiivistää esim. Santavuoren eteläpuoliselle Pikku Santavuoren ja Meskaisvuoren alueelle, koska myllyjen sijainnit on levitetty liian laajalle alueelle.

- Hanke ei saa rajoittaa alueella rakennusoikeutta ja haitat tulee korvata sopimalla täysimääräisinä maanomistajille puolueettomien arviointijoiden arvioiden pohjalta. Voimajohdon osalta ei tässä tapauksessa mieliapiteen esittäjien mielestä tule missään nimessä kyseeseen; jos arvioidaan ko. hankkeen korkeaa kustannustasoa verrattuna maanomistajien vahinkojen määriin, tulee myös maanomistajien vahingot ja odotusarvovahingot korvata täysimääräisinä. Korvauksia harkittaessa tulee myös huomioida, ettei kyseessä ole ns. yleishyödyllinen hanke, vaan yhden yrityksen liiketoiminnalliset tavoitteet.

- 110 kV voimajohdon sijainnille pitäisi ehdottomasti tutkia ja hakea lisävaihtoehtoja. Esim. mieliapiteen liitteessä 1 ehdotettu melko suora ja huomattavasti lyhyempi reitti alueverkkolinjaan olisi tutkimisen arvoinen ja paljon edullisempi reitti rakentaa ja myös maisemallisesti parempi kuin tuo suunnitelmassa esitetty ainut vaihtoehto. Mieliapiteen mukaan on vielä selvitettävä sähköaseman siirtomahdollisuus suunnitelmassa esitettyä lähemmäs alueverkkolinjaa, jolloin 110 kV voimalinjan matka lyhenee edelleen oleellisesti alueverkkoon ja maisemallinen ym. haitta myös pienenee.

Mielipide 10 (2 allekirjoittajaa)

Mieliapiteen esittäjät ovat n. 6 vuotta sitten ostaneet omakotitalon Kurikan Tuiskulan kylästä ja ovat huolissaan tuulivoimapuiston tuomista haitoista tällä hetkellä rauhalliselle ja luonnonläheiselle asuinpaikalleen. Mieliapiteessä kysytään, miten tuulivoimapuisto vaikuttaa asunnon ja omistuksessa olevan tontin arvoon, kuinka suuri on arvon alennus ja kuka korvaa arvon alenemisen? Mieliapiteessä todetaan että melusaastetta tulee varmasti ja tämänhetkiset arvot ovat laskennalliset. Halutaan tietää, mitkä ovat todelliset mitatut meluarvot. Rauhallisuus katoaa alueelta ja ehkä myös tontiltamme ja kysytään, kuka korvaa haitoista jos näin käy?

Tällä hetkellä meluraja kulkee mieliapiteen esittäjien kiinteistöstä n. 150 m päässä ja jos meluraja siirtyy niin, että talo jää sen sisään ei rakentaminen ole enää mahdollista. Tämä vie pohjan suunnitelmilta ja vähentää asumismukavuutta. Tällä alueella televisio on aina näkynyt huonosti ja kysytään vaikuttavatko tuulivoimalat näkyvyyteen? Mieliapiteen esittäjät harrastavat hevosurheilua, metsästystä ja muutenkin luonnossa liikkumista ja tämä aikanaan vaikutti ostopäätökseen ko. alueelta jossa on erinomaiset luontopolut maastossa. Polut jäävät osaksi myllyjen alle ja kysytään, kuinka suuren alueen tuulivoimala tarvitsee varoalueeksi, eli paljonko metsään jää enää tilaa

liikkua ja onko se enää mahdollista? Mielenpisteessä todetaan että hevonen on pakoeläin eikä uskota, että hevosella voi enää ajella ja ratsastaa ko. alueella metelin ja varjostusvaikutusten vuoksi. Mielenpisteessä kysytään, kuinka suurelle alueelle varjostusvaikutuksia tulee ja kuka korvaa, jos voimalan lapoihin mahdollisesti tarttuva lumi tai jää putoaa ja aiheuttaa tapaturman? Mielenpisteessä todetaan, että metsästysharrastus kärsii samoista syistä; alueella on muutama metson soidinpaikka ja metso tarvitsee kunnan metsää elinympäristökseen. Miten käy metsojen, jos tuulivoimaloita pystytetään Ilmajoen puolelle juuri metson soidinpaikan läheisyyteen? Myös Kurikan puolella on yksi metsojen soidinpaikka voimalan läheisyydessä. Lisäksi todetaan, että Ilmajoen puolella on Meskaasentien varressa huuhkajan pesä ja kysytään, miten lähelle sijoitettava voimala vaikuttaisi siihen? Mielenpiteen esittäjä on nähnyt alueella muutaman kerran myös maakotkan liitelevän suunnittelualueella ja kysytään, mitä jos tämä harvinainen lintu lentää voimalan lapaan?

Mielenpiteen esittäjän talousvesi tulee Santavuoren vesiosuuskunnasta porakaivosta. YVA-selostuksessa sanotaan, että pohjaveden laatu voi muuttua tai pohjavesi pilaantua, lisäksi pohjaveden muodostuminen voi vähentyä ja ilmeisesti pahimmassa tapauksessa loppua. Kuka korvaa jos näin käy? Mielenpisteessä todetaan, että alueella on koskematonta luontoa ja kysytään, onko tämä pakko hävittää pois? Mielenpiteen mukaan alue olisi 2 vuoden rakentamisen jälkeen hirveän näköinen; rakentamisesta aiheutuu liikennettä, louhintaa ym. melua aiheuttavaa työskentelyä ja kysytään, kuka korvaa lähialueen asukkaille tästä rakentamisesta aiheutuneet haitat? Kysytään myös, miten tuulivoimalat vaikuttavat ihmisten ja eläinten terveyteen ja aiheuttavatko ne sairauksia, joista on netissä löydettävissä tietoa? Mielenpidekyselyssä ei lähiseudun asukkaille tullut kuin muutama kysely ja mielenpiteen esittäjän mukaan lähiseudun asukkaita olisi pitänyt kuulla ja kertoa kaikki faktat haitoista. Mielenpisteessä vaaditaan, että lähialueelle lähetetään uusi kysely. Mielenpiteen esittäjä ei ymmärrä, miksi tuulipuisto pitää rakentaa näin lähelle asutusta vaikka sijoituspaikkoja olisi asumattomallakin alueella esim. Ilmajoella Tervahamina, Kurikassa Niinistön alue tai Jurvassa Botniaringin läheisyydessä, missä ei ainakaan melu haittaisi. Lopuksi todetaan, että hanke tulee vaikuttamaan lähiasukkaiden elämään negatiivisesti, eikä asuinalue olisi enää sama, jonka he ovat aikoinaan valinneet itselleen: luonnonläheinen, rauhallinen ja hevosystävällinen.

Mielenpide 11 (2 allekirjoittajaa)

Mielenpiteen esittäjät omistavat 30 hevosen maneesillisen täysihoitotallin Kurikan tuiskulankylässä. Talliasiakkaat ovat hyvin laajalta alueelta, koska yksi merkittävä tekijä tallin suureen suosioon ovat alueen mahtavat, päivittäisessä käytössä olevat ratsastusmaastot jotka vaikuttivat yritystoimintaa aloitettaessa paikan valintaan. Mielenpisteessä todetaan, että nyt mahdollinen alueelle suunniteltu tuulipuistohanke vaarantaisi elinkeinon kehittämisen ja tulevaisuuden. Kyseinen yritystoiminta on aloitettu maaseudulla eikä ollut voitu kuvitella että aluetta yritetään muuttaa teollisuusalueeksi.

Mielenpiteen esittäjien mielestä alueen tutkimus on tehty täysin puutteellisesti unohtaen täysin hankkeen sosiaaliset vaikutukset; asukkaat on jätetty täysin huomioimatta ja luonnon tuhoutumista on vähätelty. Lisäksi todetaan, että tuulivoimalakyselytutkimus oli täysin harhaanjohtava ja vastanneiden tulokset tulisi julkistaa nimi- ja osoitetietoineen, mielellään myös kartalta osoitettuna. Koska mielenpiteen esittäjän alueelle kysely ei osunut, tulisi tutkimus tehdä uudelleen rehellisesti kysyen kaikilta tuulivoimaloiden vaikutusalueella olevilta asukkailta, kesämökkiläisiltä ja maanomistajilta.

Mielipiteen mukaan hanke rikkoo maakunnallisesti arvokkaan alueen ja kysytään, onko kartoitusta tehty vaihtoehtoisesta alueesta, kuten esim. Niinistöstä tai muusta asumattomasta alueesta. Lisäksi kysytään, miten tuulimyllyjen rakennusaika vaikuttaisi asiakkaiden menemistä hevosten kanssa maastoon ja muuhun virkistyskäyttöön ja olisivatko vaaratilanteet mahdollisia, koska hevonen on pakoeläin joka säikkyä valoja, varjoja ja ääniä (liitteenä on kartta päivittäin käytetyistä maastoreiteistä). Mielipiteessä kysytään, voiko myllyistä lentää talvella jäätä ja jos voi, kuinka suuri suojavaoähyke myllyn ympärillä on ja kuinka se vaikuttaisi esitettyihin maastoreitteihin. Lisäksi kysytään, kuinka suuren osan rakennettu tiestö tuhoaisi kartassa esitettyistä maastoreiteistä.

Mielipiteen esittäjät ovat aikoinaan ostaneet ”Samelinmajan” pellon sen rauhallisen sijainnin ja luontoarvojen vuoksi (edes liikenteen melu ei kuulu) ja aluetta on käytetty viljelyn ohessa rauhoittumispaikkana sekä muussa virkistys- ja hevoskäytössä ja kysyvät, mikä olisi kyseisen (ks. liitekartta) alueen virkistyskäyttöarvo myllyjen rakentamisen jälkeen? Mielipiteen esittäjät ovat ostaneet keväällä 2010 kesämökkikäytössä olleen talon Latvatieltä (ks. liitekartta), tarkoituksena yritystoiminnan laajentaminen hevosmatkailun suuntaan. Mielipiteessä kysytään, mikä vaikutus myllyillä olisi hevosmatkailuun maastoratsastuksen osalta ja miten myllyt vaikuttaisivat talon kesämökkikäyttöön ja paljonko ihmisiä kiinnostaisi lomailla ”teollisuusalueella”, kun luonto ja luontopolut on tuhottu.

Mielipiteessä kysytään, kuka korvaisi tuulivoimapuiston yritykselle aiheuttamat tappiot ja mikä olisi ko. elinkeinon kehittymismahdollisuus; asiakkaat lähtevät jos maastot tuhotaan. Kuka korvaisi tuulivoiman aiheuttamista haitoista johtuneet kiinteistöjen ja maa-alueiden arvonalennukset; alueen luontoarvothan eivät ole edes rahalla mitattavissa. Mielipiteen esittäjät toteavat vastustavansa ehdottomasti koko hanketta, koska ko. alueelle sitä on mahdoton rakentaa niin, ettei se aiheuttaisi suunnatonta haittaa alueella asuvien elin- ja asuinympäristöön, asumisviihtyvyyteen sekä yritystoimintaan. Lopuksi todetaan, että on täysin järjetöntä mahdollistaa myllyjä näin käsittämättömän lähelle asutusta.

Mielipide 12

Mielipiteen esittäjä asuu puolisonsa kanssa synnyinkodissaan Meskaaskylässä, Meskaisvuoren eteläpuolella vähän yli kilometrin etäisyydellä reunimmaisesta suunnitellusta tuulimyllystä ja on huolestunut lähiympäristöä uhkaavasta suuresta muutoksesta. Luonnonrauhallinen Meskaisvuoren alue, johon kuuluvat mielipiteen esittäjän käyttämät luontopolut, marjamaat sekä hiihto- ja lenkkimaastot ovat liian arvokkaita käytettäväksi näin suureen maiseman pilaavaan tuulivoimapuistoprojektiin. Mielipiteessä todetaan, että näin suurelle hankkeelle pitäisi olla syrjäisempi paikka, joka ei ole liian lähellä asutusta. Ennen hankkeen valmistumista koko Meskaisvuoren alue olisi pilattu ja tärvelty moniksi vuosiksi eteenpäin tuulivoimapuiston rakentamisen vuoksi. Rakennuspaikalle menevien kulkuväylien tulisi olla nykyistä paljon leveämpiä ja tilaa tarvitsevämpiä, mikä tarkoittaa nykyisen kyläkuvan karsimista. Mielipiteen esittäjä vertaa arviointiselostuksen havainnekuvia hävittäjälentokoneiluvueeseen, joka olisi saapumassa Meskaisvuoren ylle. Kylään on muuttanut paljon nuoria perheitä kylän luonnonrauhan ja kauneuden vuoksi, eikä muutettaessa ole ollut tietoa tuulivoimahankkeesta ja kysytään, onko kylällä tulevaisuutta ja nuorten suosiota kylän imagon muuttuessa täysin toiseksi hankkeen myötä.

Tuulimyllyjen suunniteltu koko ja ulkonäkö menevät yli mielipiteen esittäjän kaiken ymmärryksen; ristikkojalustan napakorkeus on yli 300 m meren pinnasta itse ristikkojalustan ollessa ”maiseman kauhu”. Kun lisäksi asennetaan 67 metriset siiven lavat, on ”hivitys vailla vertaa”; kaiken lisäksi

tuulimylyjä tulisi hankealueelle 16 kappaletta. Lopuksi mielipiteessä todetaan, että asiaa on syytä tutkia ja miettiä sekä ottaa kaikki haitat huomioon ennen lopullista päätöstä.

Mielipide 13 (33 allekirjoittajaa)

Mielipiteen allekirjoittajat ovat hevosten omistajia, joiden hevoset ovat hoidossa Kauppilan talli – nimisessä hevostalliyhtyksessä Kurikan Tuiskulan kylässä. Kyseisestä kylästä ja sen lähialueesta on muodostunut hevosharrastajille erittäin tärkeä paikka, jossa vietetään paljon vapaa-aikaa, harjoitetaan ja valmennetaan hevosia. Tallin vieressä sijaitseva Santavuori-Meskaisvuoren alue on hevosten pääasiallinen maastovalmennusalue, jonka metsäteillä ratsastetaan säännöllisesti ja alueen laavuilla retkeillään myös muutoin. Alueella marjastetaan ja sienestetään ja juuri rauhallisuuden takia ko. metsäalueesta on muodostunut erittäin tärkeä virkistytymis- ja hevosten valmennusalue. Mielipiteessä mainitaan myös, että monet tallin hevosista ovat arvokkaita kilpahevosia.

Allekirjoittaneet ovat hyvin huolissaan alueelle suunnitellusta tuulivoimapuistosta, jonne suunnitellaan sijoitettavaksi huomattava määrä myllyjä. Mielipiteen mukaan on selvää, että alue muuttaa luonnettaan peruuttamattomasti sekä maisemallisesti että äänimaisemaltaan. Peltoalueiden väliin rajoittuva ainutlaatuinen kallioinen metsäalue menettää nykyisen merkityksensä. Tuulimylyjen pulssimainen ääni vähentää alueen virkistyskäyttöä ja todennäköisesti monet allekirjoittaneista vievät hevosensa muualle, koska seutu ei enää tarjoa sellaista luonnonrauhaa, jota Santavuoren-Meskaisvuoren alueelta saadaan ja haetaan. Mielipiteessä kysytään, että koska jo rakentamisvaihe aiheuttaa niin paljon melua ja liikennettä, olisiko käytännössä edes mahdollista käyttää aluetta virkistysalueena silloin tai myllyjen valmistumisen jälkeen; säilyykö alueen hiljainen luonnonrauha? Mielipiteessä todetaan että hanke muodostanee käytännössä uhan koko tallitoiminnan jatkuvuudelle. Nykyisellään Kauppilan hevostalleja ja sen ympäristöä hyödyntää useita kymmeniä ihmisiä säännöllisesti eri puolilla Etelä-Pohjanmaata, mistä johtuen allekirjoittajat vastustavat tuulivoimaloiden sijoittamista ko. alueelle. Mielipiteessä ihmetellään, miksei tuulivoimaloita voi sijoittaa isojen viljelyalueiden keskelle, joiden alkuperäinen luonto on jo muutettu; tällöin niiden alueen luontoon ja sen virkistyskäyttöön kohdistuvat ympäristövaikutukset jäisivät huomattavasti pienemmiksi.

Mielipide 14 (27 allekirjoittajaa)

Mielipiteen allekirjoittajat toteavat, että tuulivoimapuistohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on tehty unohtaen täysin sosiaaliset vaikutukset ja vähätellen tuulivoiman mukanaan tuomia haittoja. Alueella on tehty EU:n ja kaupungin rahoilla sekä talkootyönä luontopolkuja ja laavuja kyläläisten ja muiden metsässä liikkujien virkistyskäyttöä varten. Mielipiteessä kysytään, mikä olisi näiden virkistysarvo hankkeen rakennusaikana sekä myllyjen valmistumisen jälkeen; tuskin kukaan lähtee rentoutumaa teollisuusalueelle. Lisäksi korostetaan, että hanke on sijoitettu aivan liian lähelle valtakunnallisesti arvokkaita kallioalueita ja se rikkoo yhtenäisen alueen luontoarvot. Allekirjoittaneet kysyvät, onko tehty tutkimusta vaihtoehtoisesta paikasta, kuten esim. Niinistön alueesta. Lopuksi todetaan, että allekirjoittajat vastustavat tuulivoimapuiston sijoittamista Santavuoren-Meskaisvuoren alueelle heille erittäin tärkeiden luontoarvojen säilymisen, maisemakuvan ja alueen runsaan virkistyskäytön vuoksi.

Mielipide 15

Kirjoittaja toteaa, että alue toimii hänelle virkistysalueena loma- aikoina ja se olisi säilytettävä luonnontilaisena ilman tuulivoimapuistoa.

Mielipide 16 Ilmajoki- Seura ry

Arviointiselostuksessa esitetään, että hankkeella on vain vähäisiä vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriperintöön. Mielipiteessä todetaan, että Selostuksessa on jätetty huomioonottamatta nuijasodan aikana käyty niin sanottu Santavuoren taistelu, jonka taistelualueeseen Santavuori kuuluu erottamattomana osana, vaikkakin pääosa taistelusta käytiin joen jäällä ja Kapalankankaalla. Tästä johtuen on Santavuori koko Etelä-Pohjanmaan alueella erittäin tunnettu maamerkki ja sillä on paikalliselle väestölle suuri merkitys. Rakentamalla tuulivoimapuisto muutetaan maisemaa perusteellisesti. Tämä maiseman muuttuminen on monelle ihmiselle vaikea hahmottaa, koska yhden tuulivoimalan koko on huomattava ja sitä on vaikea suhteuttaa käytännössä. Katsomme, että kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti rakennushankkeella on koko lähialueeseen suuri vaikutus. Mielipiteen mukaan hankevaihtoehto 2 hiukan lieventää tilannetta.

Mielipiteessä huomautetaan, että selostuksessa sivuilla 76-77 kuvien 10-3 ja 10-4 sekä kuvien 10-6 ja 10-7 kuvatestit ovat vaihtuneet. Lisäksi kuvakokonaisuudesta puuttuu havainnekuva kantatie 67:lta päin katsottuna, kun siirrytään Seinäjoelta Kurikkaan päin. Tätä kautta suurin osa liikenteestä kulkee, joten näkyvä on tältä suunnalta nähtynä merkittävä.

Jos tuulivoimapuisto rakennetaan, Ilmajoki-Seura katsoo ainoaksi tornirakennevaihtoehdoksi putkitornityyppisen rakennelman. Ristikkorakenteiset tornit luovat teollisuusalueen näkymän, eivätkä siten sovi tähän maisemaan. Seura jäi kaipaamaan selvitystä Santavuoren näkötorin alueelle aiheutuvista melu- ja varjostusvaikutuksista. Seuran mukaan on selvää, että näkymäalue, jolta maisemaa voi näkötorista katsella ja valokuvata, pienenee varsinkin vaihtoehto 1:n toteutuessa. Kyseessä olevalla alueella on pidetty kokoontumisia jo 1800-luvulta asti enemmän tai vähemmän säännöllisesti. Mielipiteessä toivotaan, että myös tuleville polville säilyy mahdollisuus nähdä ja aistia tätä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokasta Santavuoren aluetta.

Mielipide 17 Koskenkorva- seura ry

Koskenkorva- seura ry haluaa kiinnitettävän huomiota maisema- arvoon jota hanke toteutuessaan muuttaa. Koskenkorvan ja Santavuoren historiallinen sekä maaseutumainen kylämaisema muuttuu olennaisesti. Jos rakennusvaiheet toteutuvat esitetyn mukaisesti (metsää hakattaessa, tiestöä rakennettaessa, ja maastoon sijoitettavat korkeat tuulivoimalat fyysisesti massiivisine rakennuspohjineen ja tukirakenteineen) rikkoutuu historiallisen arvon omaava alue sekä maaseutukylän maisema-arvo. Jos tuulivoimapuisto toteutuu, siinä tulisi käyttää putkimastoja eikä ristikkomastoja.

Mielipide 18 (4 allekirjoittajaa)

Allekirjoittajat asuvat Maskaasentiellä, tietääkseen melualueen sisäpuolella. Tuulivoimala 2 tulisi olemaan heitä lähinnä. He ovat jyrkästi vastaan tuulivoimapuiston rakentamista.

Mielipide 19 (4 allekirjoittajaa)

Kirjoittajat asuvat Kurikan Panttilassa, alueella joka kuuluu Kyrönjokilaakson kulttuurihistorialliseen ympäristöön. He esittävät, että jos rakentaminen sallitaan Santavuoren alueelle, tulee Kyrönjokilaakson kulttuurimaisema-alueeseen liittyvät rajoitukset poistaa, koska tuulivoimapuisto tuhoaa tämän kulttuurimaiseman, ainakin heidän ikkunoistaan näkyvän lopullisesti, jota paikalliset maanviljelijät ovat vaalineet vuosisatoja. Kun Panttilan ja Tuiskulan alueen peltomaisemat on haluttu säilyttää koskemattomina, miksi ei myös Santavuoren, joka kuuluu oleellisesti alueen kulttuurimaisemaan. Kirjoittajien mielestä tuulivoimapuisto on todellisuudessa teollisuusalue. He

toteavat, ettei heillä ole mitään tuulivoimaa vastaan, mutta sijoituspaikka on väärä lähellä asutusta ja keskellä kulttuuriympäristöä.

Mielipide 20 (2 allekirjoittajaa)

Allekirjoittajat toteavat että tuulivoimapuiston sijainti on väärä ja ovat tuulivoimapuistoa vastaan. He ovat rakentaneet Pikku Santavuoren juurelle rauhalliselle paikalle pois keskustan vilinästä ja saivat nyt tietää että viereen on suunnitteilla tuulivoimapuisto, johon tulisi melkein 250 metriä tuulitorneja, jotka eivät joidenkin mielestä näy mihinkään eikä niistä lähde ääntä. He eivät halua ottaa riskiä että tornit pilaisivat heidän rauhallisen asuinpaikkansa ja ehkä rajoittaisivat rakentamistakin, ja huomauttavat, että harva on ollut oikeasti noin suuren tornin vieressä toteamassa onko melu- tai varjohaittoja.

Mielipide 21

Kirjoittaja vastustaa jyrkästi ko. tuulivoimapuistoa, ei tuulivoimaa, koska katsoo sen olevan väärällä paikalla, jolla on myös kulttuurihistoriallista merkitystä kurikkalaisille ja ilmajokisille Santavuoren taistelun kautta. Lisäksi alue on ollut paikkakuntalaisten virkistyskäytössä hiihtolatuineen, kävely- ja ratsastusmaastoineen ja laavuineen, puhumattakaan upeasta maisemanäkymästä vuoren laelta. Tuulivoiman melu- ja esteettisyshaittaa hän pitää olennaisena näin lähellä asutusta.

Mielipide 22 (3 allekirjoittajaa)

Mielipiteen mukaan Ilmajoen-Kurikan tuulivoimapuistohanke toteutuessaan pilaa Santavuoren ja sen ympäristön maisemalliset ja virkistyskäytölliset arvot. Allekirjoittaneiden mielestä kohdassa 3.3. vaikutuksia on oleellisesti vähätelty suunnitellun tuulivoimapuiston osalta. Mielipiteessä verrataan Pohjanmaan lakeuksille harvinaisen korkeaa Santavuoren aluetta Ilmajoen Alajoen ym. lakeusalueisiin, jotka ovat valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja todetaan myös Santavuoren maisema-arvot erittäin arvokkaiksi lakeuden alueella asuville.

Mielipiteessä todetaan, että Santavuorella on myös virkistyskäytöllistä arvoa retki- ja jopa turistikohteena, josta löytyy pururatoja ja hiihtolatuja, patikkapolkuja, näkötorni, laavuja, nuotio-paikkoja, ”pirunpelto” ja ”pirunluola” ym. Vuoren laelle on tehty kouluretkiä, pääsiäiskokkoja, perhejuhlia. Alueella on myös pidetty SM-kisoja eri urheilulajeissa. Mielipiteessä kysytään, eikö tuulivoimapuistolle tosiaan löydy paikkaa joltain muulta alueelta, jolla ei ole samanlaista arvoa.

Mielipiteessä viitataan arvokkaiisiin kulttuuriympäristöalueisiin, joihin nähden ko. tuulivoimapuisto tulisi kovin lähelle ja jopa liian selvän näköyhteyden päähän. Lisäksi todetaan, että osa asutuksesta jää liian lähelle hankealuetta jolloin haitta olisi merkittävä. Allekirjoittaneet ihmettelevät, miksi myllyt on sijoitettu niin laajalle alueelle ja epäilevät, että tämä mahdollistaisi lisärakentamisen tulevaisuudessa, mikä ei allekirjoittaneiden mielestä saisi olla mahdollista. Lisäksi kysytään, kuka mastot laitteineen ja perustuksineen purkaa niiden elinkaaren päätyttyä; asetetaanko yrityksen puolesta esim. indeksoitu ja vuosittain kasvava vakuusrahasto myöhempää purkua varten.

Lopuksi todetaan, että näiden tuulivoimaloiden paikka on meren rannalla ja mieluummin merellä tai asumattomilla maa-alueilla, riittävän kaukana asutuksesta ja viitataan vastaaviin esimerkkeihin maailmalla.

Mielipide 23 (3 allekirjoittajaa)

Mielipiteen esittäjät ihmettelevät, miksi tällaista tuulivoimapuistoa ollaan rakentamassa keskelle asuttua kylää, kun Euroopassa vastaavan kokoluokan tuulivoimaloita (5 MW) on vain Pohjanmerellä. Lisäksi kysytään, mihin perustuvat melumittaukset ja haittojen olemattomuus kun joka tapauksessa alueen asukkaat ja erityisesti melualueelle jäävät kokevat tuulivoimapuiston vaikuttavan asumisviihtyvyyteen erittäin kielteisesti. Mielipiteen mukaan ravi- ja ratsastustallit kokevat hankkeen suorastaan uhkana tulevaisuudelle. Tuulivoimapuiston alueella sijaitsevat Pikkusatavuore-Meskaisvuoren-Heininevankallion lakialueet, joita peittävät ehjät jäkäläkankaat, kuuluvat luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaisiin kallioalueisiin. Arviointiselostuksen mukaan tuulivoimalat sijoitettaisiin juuri näiden kallioiden lakialueille, mikä allekirjoittaneiden mukaan tuhoaa ne täydellisesti. Mielipide tuulivoimapuiston rakentamisesta ko. selvityksen perusteella on ehdottoman kielteinen. Lopuksi ehdotetaan tuulivoimaloiden sijoittamista Etelä-Pohjanmaalle tehdyn tuulioalojen kartoituksen mukaisesti Kurikan Niinistön alueelle.

Mielipide 24 Salonkylän Vesiosuuskunta

Mielipiteessä todetaan, että Meskaisvuoren etelä/itärinteellä sijaitsee Salonkylän vesiosuuskunnan vedenottamo ja pohjavesialue josta kahdenkymmenenkolmen Meskaaskylän ja Salonkylän taloudet ottavat käyttövetensä. Lähinnä vedenottamoa sijaitseva tuulimylly on suunniteltu n. 600 metrin päähän vedenottamosta ja vain 300 metrin päähän pohjavesialueen rajasta. Mielipiteen mukaan mahdollisessa onnettomuustilanteessa (tulipalo/maston kaatuminen) generaattorissa ja sen vaihteistossa käytettävä voitelu- ja jäähdytysöljy valuisi suoraan alueen pohjaveteen pilaten sen lopullisesti.

Mielipiteessä todetaan, että pohjavesialueen läpi on myös suunniteltu lähimmille tuulimyllyille (4 kpl) huoltotie, jota käyttäisivät rakennusaikana kymmenet tai jopa sadat raskaat ajoneuvot tai ajoneuvoyhdistelmät. Pienet ja vähän suuremmatkin voiteluöljy-, hydraulikkaöljy- ja jäähdytysnestevuodot sekä kuljetettava lasti aiheuttaisivat merkittävää vaaraa alueen pohjavedelle. Huoltotie katkaisee myös veden vapaan virtauksen ylempänä, tien pohjoispuolella sijaitsevalta luonnontilaiselta lähteeltä, joka on tärkeä osa vedenottamon vesivarantoa. Lopuksi todetaan, että nämä ongelmat on ehdottomasti ratkaistava ennen alueen kaavoitusta.

Mielipide 25

Mielipiteen esittäjä asuu Kurikan Tuiskulankylässä, Latvatien pohjoispäässä ja hänen asumiskiinteistönsä sijaitsee esitetyn melualueen sisällä. Talossa asuu kolme sukupolvea; lapset ovat 4- ja 8-vuotiaita. Mielipiteen mukaan harvaan asutussa Suomessa ei näin suuria tuulivoimaloita saisi sijoittaa asutuksen lähelle, kun vastaavan kokoluokan voimalat Euroopassa on sijoitettu avomerelle. Perhe käyttää vapaa-aikanaan usein Santavuoren ja Meskaisen maastoja patikoimiseen, hiihtämiseen ja marjastamiseen. Mielipiteessä todetaan, että rauhallinen luontoympäristö virkistää mieltä ja sanotaan, että metsä on suomalaisen kirkko. Allekirjoittaneen mukaan tähän metsään ei sanonta tuulivoimaloiden tulon jälkeen enää sovi.

Mielipiteen mukaan alueella on suuri merkitys luonnossa liikkujille ja harvinaiset kallioalueet ovat liian arvokkaita tuhoavaksi tuulivoimaloiden alle. Mielipiteessä esitetään, että kansantaloudellisessa mielessä olisi järkevämpää sijoittaa kotimaiseen bioenergiaan. Tuulivoima on kallis energiamuoto jota ei pystytä tuottamaan silloin kun sitä eniten tarvittaisiin; kovalla pakkasella ei tuule. Lopuksi allekirjoittanut ilmoittaa vastustavansa hanketta sen lähialueen asukkaille, metsäluonnolle ja maisemalle aiheuttaman kohtuuttoman haitan vuoksi.

Mielipide 26 (58 allekirjoittajaa)

Allekirjoittajat asuvat ja elävät tuulivoimahankkeen välittömässä läheisyydessä/haitta-alueella ja ovat hyvin huolestuneita myllyjen rakentamisesta. He ovat valinneet asuinpaikkansa sen rauhallisuuden, luonnon ja maalaismaiseman perusteella ja alue on asumisviihtyvyyden kannalta erinomainen. Mielipiteessä kysytään, aiotaanko nämä asiat tuhota "teollistamisella".

Mielipiteen mukaan tutkimus on tehty täysin pintapuolisesti ja alueen asukkaat unohtaan. Allekirjoittaneilta ei ole kysytty mielipidettä ja mielipiteessä ihmetellään, kenelle harhaanjohtava tuulivoimakysely on lähetetty. Allekirjoittaneet eivät suhtaudu hankkeeseen suopeasti, vaikka niin on annettu ymmärtää. Mielipiteessä todetaan, että myllyt tulevat aivan liian lähelle asutusta ja kysytään, onko infraäänien ja varjostushaittojen vaikutus ihmisten terveyteen tutkittu ja kuinka nämä yhdessä vaikuttavat asumisviihtyvyyteen. Mielipiteessä kysytään, mitä tarkoittaa arviointiselostuksen kohta "tuulivoimalat eivät aiheuta vakituiselle asutukselle merkittävää terveydellistä haittaa"; eli voiko haittaa ilmetä ja kuka määrittelee, mikä on esim. terveydellisesti merkittävä haitta? Lisäksi kysytään, kuka korvaa, jos myllyistä tulee asukkaille runsaasti haittavaikutuksia vai puretaanko ne, kuten Inkoossa jouduttiin tekemään v. 2005. Halutaan tietää, kuinka tuulivoimapuisto vaikuttaa alueen tonttien kysyntään ja rakennuslupiin "haitta-alueella" sekä kuka korvaa arvonalennuksen.

Lopuksi kysytään, mikä on alueen metsien, luontopolkujen ja laavujen virkistyskäyttöarvo rakennusaikana ja myllyjen valmistuttua (melu- ja varjohaitat). Allekirjoittaneet vastustavat Santavuori-Meskaisvuori –hanketta, koska he olettavat että tuulivoimalle löytyy varmasti parempia, asumattomia paikkoja.

Mielipide 27 (66 allekirjoittajaa)

Mielipiteessä todetaan, että EPV:n kevään 2009 arviointiohjelmasta esitettiin mielipide television näkymisestä Postitien, Latvatien ja Meskaasentien alueella, mutta asiasta ei ole mainintaa arviointiselostuksessa. Mielipiteessä todetaan, että lausunnot tulisi pyytää myös YLE:ltä ja Digitalta, koska ne omistavat ja operoivat Lapuan lähetysmastoa. Toteutuessaan tuulivoimapuisto sijoittuu ko. alueen ja lähetysmaston väliin mahdollisesti häiriten jo ennestään huonoa signaalia.

Mielipiteessä mainitaan, että Meskaisvuoren Etelä-Rinteellä sijaitsee Salonkylän I-luokan pohjavesialue ja vedenottamo. Tuulivoimala nro 1 on sijoitettu suunnitelmassa vain 600 metrin päähän vedenottamosta ja noin 300 metrin päähän oletetusta pohjavesialueen rajasta. Mielipiteessä todetaan, että voimalan tuhoutuessa tulipalossa tai sen kaatuessa alempana sijaitseva pohjavesialue tulee pilaantumaan ja jostain olisi etsittävä talousvesi yli kahdellekymmenelle taloudelle. Meskaisvuoren kautta kulkisi pohjavesialueen pohjoispään yli huoltotie, jota voimaloiden rakennusaikana tulisivat käyttämään sadat raskaat ajoneuvot. Allekirjoittaneiden mukaan tien rakentaminen saattaa katkaista pohjaveden vapaan virtauksen ylempänä sijaitsevalta avolähteeltä ja luonnontilaiselta suolta. Mielipiteen mukaan edellä mainittujen asioiden vuoksi on laadittava kattava selvitys alueen pohjavesien määrästä, virtaussuunnista ja laadusta.

Mielipiteessä todetaan, että tuulivoimala nro 3 sijaitsee vain n. 50 metrin päässä liito-oravan esiintymisalueesta huoltotien ollessa vielä lähempänä, jolloin tien vaatima 12-15 m puuton alue ja tuulivoimalan sijoittuminen pesimäalueen yläpuolelle tulee tuhoamaan ko. alueen. Arviointiselostuksessa mainitaan alueella olevan latoja, kelopuita, kivikoita ja luolia, jotka soveltuvat lepakoiden talvehtimiseen sekä lisääntymiseen. Myös alueen asukkaat ovat nähneet lepakoita esim. voimala nro 3:n viereisellä ladolla, lajia tarkemmin tunnistamatta. Tästä johtuen

allekirjoittaneiden mukaan koko suunnitellun tuulivoimapuiston alueella on tehtävä kattava kartoitus lapakkolajeista ja niiden runsaudesta.

Alueen asukkaiden mukaan Meskaisvuoren ja Pikku Santavuoren lakialueet ovat luonnontilassa ja siten Metsälain 10 §:n mukaisia, valtakunnallisesti erittäin arvokkaita alueita, kun taas EPV:n selvityksen mukaan lakialueet ovat kuluneita eivätkä siten ole luonnonmukaisia. Allekirjoittajat esittävät, että ristiriitaisista näkemyksistä johtuen alueella on suoritettava katselmus, jossa olisi mukana alueen asukkaiden edustajien lisäksi Metsähallitus, Luonnonsuojeluliitto ja EPV.

Arviointiselostuksen mukaan jokaiselle voimalalle tarvitaan tuhansien neliömetrien tasainen sorakenttä sekä voimaloiden perustukseksi 60x80 m alueen. Nosturi, jolla tuulivoimala kootaan, tarvitsee n. 50x200 m tasaisen kantavan alueen; lisäksi erikoiskuljetuksille ja osien varastoinnille tarvitaan omat alueensa jokaisen voimalan juurella. Allekirjoittajien mukaan EPV:n on esitettävä yksinkertaisella asemakaava piirustuksella tarvittavan alueen suuruus.

Arviointiselostuksen maisemakuvat on otettu usean kilometrin etäisyydeltä (3-5 km) ja ainoastaan tolppamallisista voimaloista. Allekirjoittaneiden mukaan EPV:n on esitettävä, miltä maisema näyttää lähimmistä asunnoista ja Santavuoren näköalatornista nähtynä molemmilla voimalaitostyypeillä (torni- ja ristikkomalli). 3D-animaatio voimalaitosalueesta, huoltoteistä ja muuntamosta voimalinjoineen antaisi hyvän ja avoimen kuvan päättäjille ja alueen asukkaille, eikä sitä pidetä kohtuuttomana vaatimuksena huomioiden nykyteknologian ja ko. yrityksen resurssit.

Raskaisiin kuljetuksiin suunnitellaan rakentamisaikana käytettäväksi alueen nykyistä tiestöä (Salonkyläntie-Varpahaiskyläntie-Meskaasentie) ja mielipiteessä esitetään, että Destiaa pyydetäisiin selvittämään paikallisteiden kantavuus sekä vaadittavien korjaustöiden laajuus ja kustannukset kilometriä kohden.

Arviointiselostuksen mukaan muuttolintuja ja niiden reittejä on tarkkailtu alueella 2-3 päivän ajan ja mielipiteessä todetaan, että ko. selvitystä tehtäessä on tarkkailupäivien määrän ja laadun oltava huomattavasti suurempi. Keväällä huhti-toukokuussa poutaisella säällä eteläisten tai läntisten tuulten vallitessa sekä syksyllä pohjoisten ja itäisten tuulten aikana selviävät todelliset muuttolintujen määrät sekä lajit, mihin perustuen muuttolintujen kartoitus on tehtävä uudelleen kuluvan vuoden aikana.

Mielipiteessä todetaan, että vaikka muinaisrantavyöhykkeet on osoitettu kartalla erillisinä paikkoina Meskaisvuoren, Pikku Santavuoren ja Santavuoren etelä- ja länsirinteillä, on kuitenkin hyvin ilmeistä että rantavyöhyke on yhtenäinen ja vaatii museoviraston tutkimuksen. Mielipiteessä todetaan, että kartoissa esitetyt huoltotiet tulisivat tuulivoimaloille kahdesta suunnasta, Meskaasentieltä ja Varpahaiskyläntieltä, muuntoaseman sijoituessa alueen pohjoisosaan. Arviointiselostuksen mukaan muuntamon ja voimaloiden välinen kaapelointi suoritetaan pääosin maakaapelein huoltoteiden viereen. Mielipiteen mukaan kyseinen kaapelointi ei olisi mahdollista, koska huoltotiet eivät johda muuntamolle. Allekirjoittajien mukaan EPV:n on laadittava selkeä kartta, josta ilmenee voimaloiden kytkeminen muuntoasemaan.

Mielipide 28

Mielipiteen esittäjä on seurannut tuulivoimakeskustelua ja osallistunut aktiivisesti tiedotustilaisuuksiin edustaen Tuiskulan kyläseuraa. Allekirjoittanut kannattaa edelleen tuulivoimapuistoa Santavuoren-Pikku Santavuoren-Meskaisvuoren alueille ja hänen mielestään hanke ei aiheuta ongelmia lähialueen asukkaille. Hänen mielestään vajaa kymmenen henkilöä on luonut kauhukuvia

tuulipuiston vaikutuksista ja kerännyt nimilistoja vastustajista. Allekirjoittanut on synnynnäinen tuiskulankyläläinen ja varma siitä, että Ilmajoen kunta ja Kurikan kaupunki sekä jopa Tuiskulankyläkin kehittyvät tulevan tuulipuiston myötä. Mielenpitemen esittäjä kannattaa tuulivoimapuiston rakentamista ja esittää, että yli 95 % Ilmajoen ja Kurikan asukkaista kannattaa hanketta kyseiselle paikalle.

Mielipide 29

Allekirjoittaneen mukaan alueelle ei pitäisi rakentaa maatuulipuistoa. Alue on hänelle arvokas ja hän kokee tuulivoimapuiston rakentamisen vaikuttavan huonolla tavalla alueeseen; luonto vahingoittuisi ja kaunis maisema pilaantuisi, lisäksi voimaloiden rakentaminen huonontaisi merkittävästi alueen käyttöä virkistytymiseen. Mielenpitemen mukaan tämän kokoluokan voimalat eivät kuulu näin lähelle ihmisasutusta; ihmiselle aiheutuvat haitat tulisi ottaa vakavasti eikä viihtyvyyden kärsimistä saa vähätellä. Meskaisvuoren kauniille alueelle ei allekirjoittaneen mukaan ole tarpeellista rakentaa näin huomattavaa rakennelmaa. Lopuksi todetaan, ettei tuulivoiman voimakas rakentaminen ratkaise energiakysymystä, vaan on mietittävä muita vaihtoehtoja jatkuvan kasvun mantralle, kuten pyrkimistä pienempään ja tehokkaampaan energian käyttöön.

Mielipide 30 (11 allekirjoittajaa)

Mielenpitemen mukaan suunniteltaessa tuulivoimapuistoa mahdollistavaa kaavaa ei ole tehty riittävää selvitystä Tuulivoimaloiden sijoituksesta asutuksen välittömään läheisyyteen. Naapurimaissamme (Viro, Latvia, Ruotsi) ensimmäisistä asutuksen lähelle sijoitetuista tuulivoimaloista on otettu opiksi ja nykyään välimatkaa on kasvatettu noissa maissa jo useisiin kilometreihin (2-3km) haittojen vuoksi. Mikäli näistä virheistä opittaisiin Suomessa jo etukäteen olisi nyt vireillä olevalle alueelle mahdoton puistoa perustaa, koska asutusta on joka puolella liian lähellä. Elinympäristö on noissa maissa koettu niin paljon heikentyneeksi voimaloiden vuoksi.

Mielenpitemessä todetaan, että Etelä-Pohjanmaalla kuten muuallakin Suomessa on tehty laajat selvitykset alueista, jotka soveltuvat tuulivoimapuistoille. Tässä selvityksessä Ilmajoelta ei ole määritelty yhtäkään tähän käyttöön soveltuvaa aluetta, Kurikasta on määritelty Niinistön alue Kurikan ja Jurvan rajalla. Tätä Santavuoren ja Meskaisvuoren ainutlaatuisia ja historiallista luonnontilaista metsäaluetta ei siis ole selvityksen mukaan nähty soveltuvan tuulivoimapuisto (teollisuus) alueeksi. Mielenpitemessä kysytään, miksi siis sinne ollaan sellaista kaavoittamassa ja vaaditaan lisäselvityksiä. Luonnonarvot täytyy ottaa tarkemmin huomioon.

Alueella liikkuvina ihmisinä ja alueella asuvina allekirjoittajat ovat tavanneet luonnossa paljon erilaisia eläimiä, kuten; metsäpeuroja, metsoja, huuhekajia, suden olemme kuulleet, hirviä, jäniksiä, ilveksen jäljet on nähty useasti, mainittujen lisäksi vielä useita eri lintulajeja kuten tikkoja, joutsenia jne. sekä nähneet myös karhun jälkiä ja tekosia luonnossa. Liito-oravia alueella on myös (ei ole itse tavattu). Mielenpitemen mukaan selvitys ei riittävästi ota huomioon sitä mitä näille eläinlajeille käy kun niiden luontainen ympäristö tuhoetaan. Yksi voimala tarvitsee 3-4hehtaaria ympärilleen vahvistettua ja raivattua perustusaluetta joten 20 myllyä tarkoittaa siis yhteensä 60- 80 hehtaaria puuttomia aukkoja, jolloin melu kuuluu varmasti taloille asti. Lisäksi todetaan, että valot välkkyvät ja voimalat välkkyvät auringon edessä suurimman osan vuodesta ja päivästä.

Useilla allekirjoittaneista on tallit alueella, ja kulkevat ahkerasti (useasti viikossa) maastoilemassa rauhallisessa meskais- / santavuorenympäristössä. Tuiskulaan on kasvanut ja kehittynyt hevoskeskittymä, jonne on jatkuvasti perustettu uusia yksityisiä talleja. Allekirjoittaneet ovat huolissaan, miten maastojen käy ja miten hevoset reagoivat huminaan ja resonoivaan ääneen,

valoon ja varjostuksiin. Hevosen tuttuun ympäristöön, jota tämä alue todella on, tuotaessa jotain uutta eläin helposti vauhkoonuu ja siitä tulee säikky. Mielenpäässä toivotaan, että myllyt sijoitetaan oikeasti toisaalle eikä ihmisten elinympäristöön ja harrastusmahdollisuuksia pilaamaan. Nämä asian haarat ovat puutteellisesti tutkittu / selvitetty YVA- selvityksessä. Allekirjoittaneet ovat kaikki alueen käyttäjiä eikä kenellekään heistä ole tullut kyselyä, koskien tuulivoimapuiston sijoittamista. Mielenpääteen mukaan kysely lienee mennyt niille, jotka siellä omistavat vain maapaloja ja asuvat muualla; heidän saavat hankkeesta vuokrahyötyä eivätkä ymmärrä miten kaunis ja ainutlaatuinen alue on. Mielenpääteen esittäjät vaativat uutta kyselyä tehtäväksi.

Mielenpääteen kysytään, kuinka mahdollisen puiston rakennusaikana on mahdollista käydä harrastamassa rauhallisessa ja hiljaisessa luonnossa ja mihin he menevät sitten. Kysytään myös, mikä taho kantaa vastuun mahdollisista onnettomuuksista. Allekirjoittaneiden mukaan nyt väitetään, että aluetta voi edelleen käyttää virkistykseen jatkossakin, mutta onko todellisuus sitä että vastuunpelossa laitetaan jokaiselle metsätielle kyltti, että teollisuusalue pääsy kielletty? Alueella on myös paljon aktiivista metsästystä eri vuoden aikoina ja mielenpääteen kysytään, miten käy heidän harrastusalueensa.

Lopuksi pyydetään selvittämään ja perehtymään perusteellisesti aiheeseen; myllyjen kokoon ja oikeisiin haittavaikutuksiin ja kysytään, kuka ottaa vastuun ihmisten elinympäristön pilaamisesta ikuisiksi ajoiksi. Myllyille on allekirjoittaneiden mielestä parempiakin sijoituspaikkoja esimerkiksi Kurikan alueella.

Mielenpääde 31

Vaihtoehto 0 (VE 0) hanketta ei toteuteta on allekirjoittaneen mielestä paras vaihtoehto.

Mielenpääteen todetaan, että säilytetään Meskaasvuori - Santavuori monipuolisena virkistys ja monimuotoisen luonnossa liikkumisen alueena meille ihmisille, sekä säilytetään eläinten luontainen elämä ja olosuhteet sellaisenaan ja muuttolintujen reitit esteettöminä. Annetaan maariankämme-
kän, muiden kasvien, puiden ja marjojen kasvaa rauhassa ja tuottaa iloa ja hyvinvointia.

Mielenpääteen mukaan arviontelostuksessa käsitellään vaikutuksia hankealueeseen monipuolisesti. Arviontelostuksesta selviää, että alueella on monenlaista vapaamuotoista toimintaa ja molempien kuntien aluella risteilee ahkerassa käytössä oleva ulkoilureitistö. Kaikkien näiden eri toimintojen kohtaamat esteet, vaaratekijät ja rajoitukset muodostavat yhdessä sellaisen haittojen kokonaisuuden joka on allekirjoittaneen mukaan merkittävä ja estää hankkeen toteuttamisen. Edes tuulivoimapuiston suunnittelu ei pitäisi olla mahdollista alueelle jolle on rakennettu ulkoilureittejä ja joka on jo kuntalaisten monipuolisessa virkistys- ja hyötykäytössä.

Jo yksikin ihmistä kohtaava vaaratilanne tai loukkaantuminen, puhumattakaan vakavammasta tapaturmasta on allekirjoittaneen mielestä liikaa. Jo tällaisen vaaratilanteen mahdollisuus on liikaa. Tuulivoimalan lavasta lentävä jää on todellakin merkittävä riskitekijä ihmisille, tällä alueella jossa on säännöllistä virkistys-, vapaa-ajan ja muuta luonnossa liikkumista.

Mielenpääteen esittäjän mukaan ainoatakaan vakavaa onnettomuutta ei voida hyväksyä, edes mahdollisuutta siihen ei voida sallia. Maiseman säilyttäminen luonnontilaisena on asumisviihtyvyydelle ensiarvoisen tärkeätä, sekä maisema-arvona jo sinällään. Mielenpääteen todetaan, että eteläpohjalaisessa pannukakkumaisemassa Santavuori-Meskaasvuori on paikallisesti erityisen tärkeä kokonaisuus ja siksi syytä säilyttää. Santavuori-Meskaasvuori kohouma nousee tasaisesta horisontista lähes ainoalaatuisena pohjalaisen lakeuden keskellä ja näkyy kauas. Lienee ainoa

merkittävä korkea paikka jota ei ole valjastettu tavalla tai toisella nykytekniikan käyttöön. Kun tämän maisemaidyllin laelle rakennetaan tuulivoimalarivistö, ikään kuin toteemiksi, syntyy allekirjoittaneen mukaan kyseenalainen kohde eteläpohjalaiseen kansanperinteeseen.

Mielipiteessä todetaan, että sähköä voidaan tuottaa monissa paikoissa useilla erilaisilla menetelmillä. Meskaasvuori-Santavuori sijaitsee omine luontoarvoineen juuri siinä missä se on, eikä sitä voida siirtää. Tämän luontoalueen arvo on paikallisesti hyvin suuri ja sen tehtävä luonnon monimuotoisessa kokonaisuudessa on merkittävä. Santavuori-Meskaasvuori tulee säilyttää myös tuleville sukupolville alkuperäisessä arvossaan.

Kehityksen vauhti kiihtyy ja ehkäpä jo lähitulevaisuudessa ihmiskunta keksii uusia energiamuotoja ja sovelluksia. Ehkäpä sellaisia joita emme nyt osaa edes kuvitella. Niinkuin ei mökin muorikaan osannut kuvitella sata vuotta sitten matkatessaan jalan tai hevospelillä asioitaan hoitamaan, että jonakin päivänä hän voisi lentää mantereelta toiselle muutamassa tunnissa, puhumattakaan lennoista kuuhun. Tuskin muori näki sellaiseen mitään mieltä, ehkäpä hän olisi kokenut mokoman touhun täysin järjettömänä.

Allekirjoittanut luottaa siihen, että jokaisen tätä hanketta käsittelevän tahon toimintaa ohjaa pyyteetön pyrkimys yhteiseen hyvään ja päätöksistä huokuu kauaskantoinen viisaus kaikkien parhaaksi.

Mielipide 32

Allekirjoittaneet ostivat muutama vuosi sitten talon Tuiskulankylästä ajatuksenaan saada koti rauhalliselta paikalta maaseudulta. He omistavat hevosia minkä vuoksi sijainti aivan ihanteellinen maastojen ja rauhallisuuden kannalta, mutta nyt suunnitteilla oleva tuulivoimapuisto tuhoaisi kaiken tämän. Allekirjoittaneiden koti sijaitsee meluhaitta alueella. Lähivuosien suunnitelmissa on ollut rakentaa isompi talli ja kysytään, miten jatkossa edetää kun valmennusmaastot viedään, missä liikutetaan hevosia myllyjen rakennusaikana ja sen jälkeen, kyläläisten harmina ja vaaratilanteita aiheuttaen kyläteillä vai 3-tielläkö. Entä laavut ja luontoreitit? Allekirjoittaneet kysyvät, mitä jos myllyt aiheuttavat niin paljon haittaa että he joutuvat myymään kotinsa; kuka sen ostaa ja millä hintaa? Allekirjoittaneet kysyvät miksi heiltä ei ole kysytty mitään ja toteavat etteivät olisi ikinä muuttaneet alueelle tietoisena tuulipuistosta. Mielipiteen mukaan asiaa on tutkittu vain tekniseltä kannalta ja ihmisten asumisviihtyvyyteen ei ole kiinnitetty huomiota. Lopuksi kysytään, eikö muita paikkoja hankkeelle löydy ja todetaa, että heidän elinympäristönsä pilataan. Allekirjoittaneet vastustavat ehdottomasti tuulivoimapuiston rakentamista tälle alueelle

Mielipide 33

Allekirjoittanut on mielenkiinnolla seurannut keskustelua tuulimyllyjen sijoittamisesta santavuoren alueelle. Hän on liikkunut kyseisellä alueella metsästäen ja liikkunut luonnossa muutenkin vuodesta -69 ja kysyy, mitä vaikuttaa meluhaitta kyseisellä alueella elämille ja ihmisille jotka asuvat alueen läheisyydessä, kun on tiedossa on vain laskennallinen arvo ja halutaan saada tietää mitatun melun desibelimäärä. Lisäksi kysytään millaiset haitat tulee varjostumista eli välkkeestä. Allekirjoittajan mukaan luonto turmellaan; on satojen vuosien sammaloituneet kalliot ja nuijasodan alueet, ja kysytään mitä voimme enää jättää jälkipolville jos kaikki turmellaan. Mielipiteen mukaan koko Santavuoren alue pilataan maisemallisesti, kallioisia alueita on vähän ja tämäkin meinataan pilata. Allekirjoittaneen mukaan alueita sivummallakin ettei tarvitse rakentaa keskelle kylää, esim. Kurikan Niinistön alue ja Ilmajoella Tervahamina.

Mielipiteessä todetaan, että alueella on huuhkajan pesintäalue ja metsojen soidinalue, ja epäillään että nämä kaikki häviät. Lisäksi kysytään, kuinka käy hirvien joita metsästetään kyseisellä alueella. Kirjoittaja näkee, että on etsittävä joku toinen alue tuulimyllyille ja kuunneltava asukkaita, joita asia koskee eikä näin salamyhkäisesti viedä hanketta eteenpäin, ettei puhuta haitoista mitään, vaan edetään niin kuin asia ei kuuluisi kenellekään. Lopuksi todetaan, että tuulienergia on hyvä asia kun se on vain oikeassa paikassa.